

Pedagogisch beleid in praktijk op Kiekebos

Dit pedagogisch werkplan is bedoeld voor pedagogisch medewerkers en voor de ouders van onze peuterspeelzaal.

Contactinformatie en een algemene beschrijving van de locatie:

Naam: Kiekebos
Adres: Overschiese Kleiweg 555
Woonplaats: 3045 LJ Rotterdam
Telefoon: 085-1119203
Email: kiekeboe@dedroomplaats.nl of marleen@dedroomplaats.nl
Contactpersoon: Marleen van Steenbruggen

Onze vestiging De Droomplaats Kiekebos ligt in een groenrijke omgeving in de Rotterdamse wijk Overschie. De kinderen spelen 90% van de tijd buiten in de grote, groene en speelse omgeving van de tuin. Het huis biedt ruimte om te verschonen, te plassen, te spelen en er is een keuken om het fruit klaar te maken.

De kinderen volgen buiten ons Vroegtijdige Educatie (VE) programma Uk & Puk. De activiteiten sluiten aan bij de leeftijd en belevingswereld van de kinderen. Daarbij worden de kinderen uitgedaagd tot fantasierijk spel en leren zij omgaan met risicovol spel.

Producten – opvangsoorten :

Wij bieden peuterspeelzaal opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8:45u tot 11:45 uur. Ook wordt er halve dag opvang aangeboden van 8:00u tot 13:00 uur.

Dit alles is afhankelijk van de bezettingsmogelijkheden.

Inhoud

1	Beleid in praktijk	5
2	De interactievaardigheden als leidraad voor ons pedagogisch handelen	5
3	De vestiging	10
3.1	Groepsindeling	10
3.2	Samenvoegen van groepen	12
3.3	Mentorschap	12
3.4	Vierogenprincipe	13
3.5	Calamiteiten	13
3.6	Openingstijden	13
3.7	Dienstroosters	13
3.8	Vaste gezichten	14
3.9	Afwijken van de leidsterkindratio, de 3-uursregeling:	14
3.10	Toegangsbeveiliging	15
3.11	Extra dag(delen)	15
3.11	Medische hulp	15
3.12	Voertaal	16
4	Zorg en verzorging	16
4.1	Wennen	16
4.2	Persoonlijke spullen	16
4.3	Dagritme	17
4.4	Eten en drinken	19
4.5	Dagritme bso	19
4.6	Traktaties	19
4.7	Verschonen en zindelijk worden	20
4.8	Slapen	21
4.9	Veilig slapen	21
4.10	Zieke kinderen	21
4.11	Medicijnen	22
5	Seksuele ontwikkeling	22
6	Activiteitsaanbod	23
6.1	Voorschoolse educatie	23
6.2	Opbrengst Gericht werken.	24
6.3	Verschillen tussen jongens en meisjes	25

6.4 Plezier in doen en ontdekken	25
6.5 Vallen en opstaan	25
6.7 Meer van hetzelfde	25
6.8 Het doen telt	26
6.9 Vrij spelen	26
6.10 Muziek	26
6.11 Bewegen – Lekker Fit	26
6.11 Uitstapjes	27
6.12 Buitenspelen	27
6.13 Natuur & milieu	28
6.14 Creativiteit	29
6.15 Gebruik televisie en computer	29
7 Sfeer op de groep	29
7.1 Indeling en aankleding van de ruimte	29
7.2 Bijzondere momenten	30
7.3 Belonen en corrigeren	31
7.4 Kinderparticipatie	32
7.5 Regels en afspraken	32
8 Oudercontacten	33
8.1 Het doel	33
8.2 Brengen en halen	33
8.3 Gesprekken	33
8.4 Schriftelijke informatie	34
8.6 Ouderadviescommissie	34
8.7 Exit enquête	35
9 Borging van de kwaliteit	35
9.1 Personeel en opleiding	35
9.2 Ondersteuning op de groep door andere volwassenen	35
9.3 Werkinstructies/protocollen	36
9.4 Niet tevreden? Vertel 't ons.	36
9.5 Observatie welbevinden en ontwikkeling van het kind	37
9.6 Analyse van de pedagogische kwaliteit	38
9.7 Veiligheid en gezondheid	38
9.8 Deskundigheidsbevordering	39

1 Beleid in praktijk

Het algemeen pedagogisch beleid van De Droomplaats vormt het uitgangspunt voor de manier waarop wij dagelijks met de kinderen omgaan. Op basis hiervan stellen we dit pedagogisch werkplan samen en leggen dit voor aan de ouderadviescommissie (indien aanwezig). Hierin laten we zien hoe wij, de pedagogisch medewerkers, het algemeen pedagogisch beleid van De Droomplaats in praktijk brengen op onze vestiging. Wij stellen de behoefte van het kind steeds centraal.

Regelmatig maar zeker een keer per jaar kijken we opnieuw samen met de oudercommissie naar dit werkplan en passen het waar nodig aan. Dat doen we ook bij wijziging van het algemeen pedagogisch beleid. Soms moeten wij dit plan tijdelijk wijzigen, door bijvoorbeeld een andere groepsindeling-samenstelling. Dit doen wij in een bijlage met ingangsdatum en verloopdatum. U ontvangt separaat bericht van de tijdelijke wijziging, ingangsdatum en afloopdatum.

2 De interactievaardigheden als leidraad voor ons pedagogisch handelen

Zoals in ons Algemeen pedagogisch beleidsplan beschreven, gaan we uit van vier pedagogische basisdoelen voor de opvoeding. Wij zorgen ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen (1), geven ze de gelegenheid zich persoonlijk (2) en sociaal (3) te ontwikkelen en om zich de normen en waarden van onze samenleving eigen te maken (4).

Om deze doelen te verwezenlijken en zo goed mogelijk aan te sluiten bij zowel de individuele ontwikkeling en belevingswereld van een kind als bij het groepsproces, passen we de methodiek van de interactieprincipes toe. Het zijn vaardigheden en geven ons de handvatten om de ontwikkeling van de kinderen optimaal te begeleiden en te ondersteunen. De eerste drie zijn de basisvaardigheden die we terug kunnen zien bij iedere pm-er, de laatste drie zijn de vaardigheden die de educatie betreffen. Deze vaardigheden zien we zeker terug bij de vakbekwame pm-ers die op een voorschoolse educatie (ve) groep werken.

Een laatst toegevoegde vaardigheid vanuit onderzoek is interactief voorlezen. Hierin pakken wij alle kansen om taalstimulering optimaal aan te bieden.

1. Sensitieve responsiviteit (SR)

- Andere woorden voor sr: warmte en ondersteunende aanwezigheid;
- De pm'er heeft oog voor de toestand en signalen van het kind;
- De pm'er weet signalen goed te interpreteren en reageert hier tijdig en adequaat op;
- Het kind voelt zich begrepen, veilig en geaccepteerd;
- Is de pm'er een veilige thuishaven voor het kind en reageert de pm'er op een goede manier

De pm-ers scheppen een veilig spreek klimaat, tonen warme belangstelling, geven emotionele steun, gaan door op de inhoud van wat het kind zegt en reageren tijdig en adequaat (passend).

Ze benoemen wat ze doen en zien en wat het kind doet en voelt, helpt het kind verwoorden wat het bedoelt, spreekt de kinderen persoonlijk aan en doet dit op een vriendelijke manier.

Wat doet de pm-er?

volgt het initiatief van het kind tijdens de interactie ik met ze heb;

maakt contact met alle kinderen van mijn groep door ze aan te kijken;

geeft kinderen een veilig gevoel door ze aan te raken wanneer zij daar behoefte aan hebben (knuffelen, op schoot);

heeft aandacht voor de signalen van alle kinderen;

laat merken dat ik de signalen van kinderen zie of hoor;

reageert op het juiste moment op de signalen van de kinderen;

helpt kinderen bij het uiten en verwoorden van hun gevoelens;
gaat door op de inhoud van wat het kind zegt;

Wat zegt de pm-er?

Noemt kinderen bij de naam;
verwoordt de gevoelens van de kinderen;
verwoordt wat het kind ervaart of bedoelt;
stel de kinderen op hun gemak (bijvoorbeeld met complimenten);
vraagt naar de gevoelens en gedachten van kinderen;
verwoordt haar eigen gevoelens;
benoemt dat ze het fijn vindt om de kinderen te zien;

Hoe zegt de pm-er het?

spreekt op een vriendelijke toon;
laat merken dat ze luistert (verbaal en non-verbaal);
gebruikt 'kleine' woorden zoals: maar, toch, even,...;
gebruikt vriendelijke zinsconstructies (zullen we samen...?, wil je soms...?);
spreekt met en niet tegen de kinderen;
maakt oogcontact tijdens het spreken.

2. Respect voor de autonomie van het kind

- de pm'er waardeert de kinderen als individu met eigen ideeën en perspectieven;
- de pm'er medewerker is niet te sturend en er wordt voldoende ruimte gegeven;
- de kinderen worden actief gestimuleerd zelf iets te doen;

Ze laten ruimte laten voor onderhandelen, delen complimenten uit, tonen geduld tonen en volgen het tempo van het kind.

Verwoorden van het perspectief van het kind (hoe ziet het kind het?), stimuleren van kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen, bevestigen van individualiteit (iedereen is anders/je mag er zijn), tonen waardering en respect, maken oogcontact maken tijdens het spreken, laten merken dat ze luisteren, noemen het kind bij de naam en spreken vriendelijk spreken (kleine woordjes, vriendelijke zinsconstructies en zinsintonatie).

Wat doet de pm-er?

Stimuleert kinderen om zoveel mogelijk zelf te doen;
is geduldig en volgt het tempo van het kind;
waardeert de ideeën en oplossingen van kinderen;
laat kinderen dingen op hun eigen manier doen
laat kinderen zelf ontdekken;
waardeert alle kinderen om wie zij zijn;
biedt kinderen de gelegenheid om zelf te kiezen;
stimuleert kinderen om zelf plannen te maken en deze uit te voeren;

Wat zegt de pm-er?

Verwoordt gevoelens en gedachten van kinderen, los van eigen perspectief;
laat de kinderen merken dat ze hen kent door individuele kenmerken te benoemen (thuisituatie, voorkeuren);
benoemt de talenten van kinderen;
vraagt kinderen mee te denken over plannen, oplossingen, activiteiten;

gaat met kinderen in gesprek over een situatie (activiteiten, probleem, wens);
maakt contact en benoemt wat ik ga doen voordat ik een kind aanraak;

Hoe zegt de pm-er het?

praat met en niet tegen de kinderen;
laat merken dat ze luister;
noemt het kind bij de naam;
maakt oogcontact tijdens het spreken;

3. Structureren en grenzen stellen

- De pm'er vertelt aan het begin van de 'activiteit' wat de bedoeling is en hoe ze het gaat uitvoeren. Er zit een duidelijk begin en einde aan een activiteit;
- de pm'er maakt duidelijk wat er van hen verwacht wordt en zorgt op een sensitieve manier en met respect voor de autonomie ervoor dat de kinderen zich aan deze verwachtingen houden;
- de pm'er structureert en organiseert een situatie of activiteit zodat de kinderen er optimaal van kunnen profiteren.

Weet de situaties, activiteiten en taken te structureren (wat komt eerst, wat daarna), maakt duidelijk wat de bedoeling is, geeft stapsgewijs uitleggen, stelt tijdig, consequent en doortastend grenzen, geeft effectief leiding geven aan groep en heeft prettige controle over gedrag van kinderen. Spreekt gestructureerd spreken (eerst, dan, daarom, omdat, als/dan), controleert of de boodschap overkomt, spreekt duidelijk en verstaanbaar, luistert en benoemt wat het kind zegt, voelt of bedoelt en noemt het kind bij de naam noemen en maakt oogcontact.

Wat doet de pm-er?

biedt structuur door een vast en herkenbaar dagritme te hanteren;
maakt duidelijk wat de bedoeling is van een activiteit;
heeft extra aandacht voor het bieden van structuur aan nieuwe kinderen ;
hanteert grenzen tijdig (voordat het mis gaat);
past rituelen en routines toe op de groep;
ziet er op toe dat de regels en afspraken nageleefd worden;

Wat zegt de pm-er?

bespreekt met de kinderen wat we gaan doen en wanneer;
benoemt wat de regels en afspraken zijn die gelden op de groep (bijvoorbeeld tijdens de kring of bij het naar buiten gaan);
legt uit waarom de regels en afspraken er zijn;
benoemt gewenst gedrag ;
benoemt de volgorde van de activiteiten (wat gaan we eerst doen en wat daarna);

Hoe zegt de pm-er het?

spreekt gestructureerd door de woorden ' eerst, dan, daarna' te gebruiken;
gebruikt een positieve toon (zoals waardering wanneer een kind de regels goed naleeft);
legt verbanden uit met woorden zoals: 'daarom, omdat, als...dan...' ;
spreekt duidelijk en verstaanbaar;
controleert of de boodschap overkomt;
noemt het kind bij de naam;
maakt oogcontact tijdens het spreken;

4. Praten en uitleggen

Deze vaardigheid gaat vooral om de mate waarin een pm'er praat en uitlegt (kwantiteit), maar ook hoe iemand dat doet (kwaliteit). Het gaat om de verbale interacties tussen de pm'er en kind. Een pm'er die goed is in praten en uitleggen, praat niet alleen regelmatig maar stemt ook de timing en de inhoud van de interacties op begripsniveau af op de interesse van de kinderen.

- De pm'er stimuleert/ creëert een dialoog, door middel van het stellen van open vragen.

Voert veel gesprekjes met kinderen, praat 'met' de kinderen en niet 'tegen' de kinderen, voert een dialoog (geen eenrichtingsgesprek), stimuleert taalgebruik en taalbegrip van kinderen en moedigt aan, begeleidt op een vanzelfsprekende manier haar interacties met kinderen met taal, zet kinderen aan tot nadenken en tot hoger niveau taalgebruik (complexere cognitieve taalfuncties zoals vergelijken, redeneren, concluderen).

Er is een rijk taalaanbod (veel benoemen, uitleg geven, meespelen in hoeken), de interacties met worden begeleidt met taal (uitleggen, luisteren, samenvatten, spreekruimte scheppen).

Wat doet de pm'er?

benut zoveel mogelijk situaties om in gesprek te gaan met kinderen('kansen grijpen');

moedigt kinderen aan om zelf te praten;

gaat door op wat kinderen zeggen;

leest interactief voor;

sluit aan bij het taalniveau van verschillende kinderen;

zet kinderen die het aankunnen aan tot hoger niveau taalgebruik (redeneren, vergelijken);

Wat zegt de pm'er?

voert gesprekjes met kinderen (dialoog);

benoemt wat ik zie en doe;

benoemt wat kinderen zien en doen;

verwoordt gedachten en gevoelens van kinderen;

vult aan wat kinderen zeggen met extra informatie ;

Hoe zeg je het?

Ik herhaal wat het kind zegt in de correcte bewoording ;

Ik vul uitingen van kinderen aan met extra inhoudswoorden;

Ik praat mét en niet tegen kinderen;

Ik maak correcte en gevarieerde zinnen;

Ik stel verschillende soorten vragen (open uitnodigend, niet alleen gesloten vragen) ;

Ik varieer met woorden door bijvoorbeeld synoniemen te gebruiken ;

Ik noem het kind bij de naam;

Ik maak oogcontact tijdens het spreken;

5. Ontwikkelingsstimulering

Deze vaardigheid heeft betrekking op de stimulering van de persoonlijke competentie van kinderen. Het gaat hierbij vooral om het stimuleren van iets extra's. Het stimuleren kan op verschillende vlakken zijn; motorisch, cognitief, taal en creatief. Dit stimuleren gebeurt bijvoorbeeld door de aandacht van kinderen op bepaalde zaken te richten, door nieuwe activiteiten of spelmaterialen aan te bieden of door op nieuwe mogelijkheden van spelmaterialen te wijzen.

De pm-er biedt nieuwe activiteiten en/of spelmaterialen aan, wijst op nieuwe mogelijkheden van spelmaterialen, stemt af van stimulering op aandacht, ontwikkelingsniveau en toestand van kinderen, selecteert uitdagende spelmaterialen die gesprekken uitlokken creëert kansen creëren voor warm en interactief contact.

Wat doet de pm-er?

benut spel voor de stimulering van de ontwikkeling van kinderen;
benut de inrichting van de ruimte om de kinderen iets nieuws te laten ontdekken;
kiest voor spelmaterialen waarmee ik focus kan aanbrengen in de activiteiten van kinderen;
speelt mee tijdens rollen- en fantasiespel om verdieping aan te brengen in het spel;
maakt gebruik van kansen die zich voordoen tijdens routines en verzorgingsmomenten om ongepland aan ontwikkeling bij te dragen;
zorgt voor stimulering op de gebieden: taal, rekenen, sociale en emotionele ontwikkeling en zintuiglijke waarneming en motoriek;
daagt de kinderen uit om problemen op te lossen ;
leest interactief voor in kleine groepjes.

Wat zegt de pm-er

vraagt kinderen naar hun eigen oplossing voor een probleem;
vraagt me hardop dingen af (hoe zou het kunnen dat..?);
biedt een rijk taalaanbod (benoemen, uitleggen, voorbeelden geven, woorden uitleggen) ;
stelt prikkelende vragen (open vragen, ontdekvragen, vragen met 'hoe', 'wat', 'waarom', 'zou het kunnen dat...?' 'wat zou er gebeuren als?');
doet prikkelende beweringen (jouw laarzen passen mij vast ook wel);

Hoe zegt de pm-er het?

geeft adequate feedback (helpen verwoorden, aanvullen, herhalen, doorvragen);
spreekt correct en verstaanbaar;
spreekt gevarieerd (verschillende soorten zinnen, vragen, woorden);
noemt het kind bij de naam;
maakt oogcontact tijdens het spreken.

6. Begeleiden van interacties tussen kinderen

De pm'er besteed aandacht aan positieve interacties tussen kinderen en dit wordt bevorderd. Voorbeelden van positieve interacties; samenwerken, naar elkaar luisteren, delen, om de beurt doen, een ander kind iets geven, helpen, troosten, knuffelen of een complimentje geven.

- De pm-er reageert positief op positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen;
- De pm-er bevordert zelf actief positieve interacties tussen kinderen door een situatie te creëren om de kans te vergroten dat kinderen actief op elkaar en moedigt hen aan tot positieve interacties wanneer zich daar een gelegenheid voordoet.

Ze is consistent (altijd, overal) positief, reageert op spontane positieve interacties tussen kinderen, bevordert positieve interacties tussen kinderen, creëert situaties die positieve interacties tussen kinderen uitlokt.

Benoemt gedrag, gevolgen van gedrag en gevoelens van kinderen. Beschermt en speelt beurten van kinderen en spreekt ze persoonlijk aan om ze bij het gesprek te betrekken.

Wat doet de pm-er?

merkt interacties tussen kinderen op;

reageert positief op (spontaan) positief contact tussen kinderen;
creëert situaties waarin kinderen samen spelen, delen, elkaar helpen of samen een plan maken;
begeleidt conflicten met het doel kinderen zelf weer op weg te helpen.

Wat zegt de pm-er?

benoemt positieve interacties tussen kinderen;
benoemt samenwerking tussen kinderen (goede afspraken gemaakt);
verwoordt (gevolgen van) gedrag, gevoelens en gedachten van kinderen;
Bij ruzie bespreekt ze met kinderen wat er gebeurde en zoek samen met hen naar een oplossing;
benoemt gedrag en gevolgen van gedrag (positief en negatief)
beschermt beurten van kinderen en speelbeurten door
stimuleert gesprekjes tussen kinderen (kinderen praten niet alleen met mij).

Hoe zeg de pm-er het?

praat met en niet tegen de kinderen;
spreekt kinderen persoonlijk aan;
noemt het kind bij de naam;
maakt oogcontact tijdens het gesprek.

Interactief voorlezen

Wat doet de pm-er?

bereidt zich goed voor als ze een boek gaat voorlezen (boek eerst zelf lezen, vragen voorbereiden);
biedt structuur tijdens het voorlezen door een vaste routine te gebruiken;
stemt mijn manier van voorlezen goed af op het taalniveau van het kind;
stelt de interactie met en tussen kinderen rondom het verhaal voorop tijdens het voorlezen ;
verlevendigt en verduidelijkt het verhaal door voorwerpen, stemgebruik en mimiek.

Wat zegt de pm-er?

maakt de kinderen nieuwsgierig naar het verhaal (bijvoorbeeld prikkelende vragen over de kaft);
schept ruimte voor de inbreng van kinderen;
nodigt kinderen uit om te voorspellen hoe het verhaal verder gaat;
reageert op de initiatieven van de kinderen en ga hier op door;
gebruikt verbale luisterresponsen (Hmm?, Oh ja? En toen?) en non-verbale signalen om de kinderen te laten vertellen;
speelt de beurten van kinderen door naar andere kinderen;
koppelt de eigen ervaringen/inbreng van de kinderen aan het verhaal dat ik voorlees.

Hoe zegt de pm-er het?

leest spannend voor afgestemd op het niveau van het kind;
stelt open en uitnodigende vragen ;
gebruikt intonatie om het verhaal spannend te houden ;
legt sommige moeilijke woorden uit;
wacht af wat de kinderen elkaar te vertellen hebben (laat stiltes vallen).

3 De vestiging

Kiekebos ligt in een groenrijke omgeving in de Rotterdamse wijk Overschie. In het Kiekebos staat een huis met daaromheen een grote tuin. In de tuin worden natuurlijke materialen gebruikt, is er ruimte om te rennen, klimmen en verstoppertje en worden alle seizoenen van dichtbij meegemaakt. In het huis is een verschoonruimte, de keuken en een speelkamer aanwezig. De kinderen spelen 90% van de tijd buiten, maar mocht het weer het niet of minder toelaten dan wordt er zeker meer gebruik gemaakt van de binnenruimte. Er wordt aan ouders gevraagd om passende kleding aan te doen bij het Kiekebos, zoals regenkleding, laarzen en warme kleding in de koude maanden. Ook buiten is er een afgeschermd toilet, zodat de kinderen ook daar naar de wc kunnen gaan. Buiten bevindt zich ook een kraan om handen te wassen. Om de tuin van Kiekebos staat een hek, zodat de kinderen niet weg kunnen. Achter het hek zijn dieren aanwezig en een klein parkje. De kinderen maken regelmatig een wandeling door het park en langs de dieren.

Bij het kiekebos worden kinderen vanaf 2 tot 4 jaar opgevangen. De kinderen volgen het VE (vroegtijdige educatie) programma van De Droomplaats. Zie hiervoor punt 6.

3.2 Samenvoegen van groepen

Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag komen de peuters van ons kinderdagverblijf Kiekeboe, ook spelen in het Kiekebos. Op deze manier leren alle peuters elkaar kennen en wordt het samenspel nog interessanter.

3.3 Mentorschap

Elk kind heeft een eigen mentor. Tijdens het intakegesprek stelt de mentor zich voor aan u, de ouders, en aan het kind. Zij, de mentor, voert ook het intakegesprek. Dit is een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Zij volgt uw kind heel specifiek (met behulp van het observatiesysteem), is aanspreekpunt voor u als ouder en draagt zorg voor het welbevinden van uw kind. U kunt uw mentor altijd aanspreken als zij aanwezig is of een afspraak maken voor overleg. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die zij met u maakt zoals wat uw kind wel/niet mag eten. Na de eerste drie maanden zal de mentor een evaluatiegesprek met u plannen om te bespreken hoe het gaat. Omdat we het belangrijk vinden dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder en het kind, zullen we wisseling van mentor binnen de groep tot een minimum proberen te beperken. Toch kan het zijn dat uw kindje toch een andere mentor krijgt als de pedagogisch medewerker langdurig ziek is of met zwangerschapsverlof gaat, ook een uitdiensttreding of overplaatsing zal soms aan de orde zijn. Wij vervangen in deze gevallen vanuit onze vaste invalpool, zodat het gezicht ook al bekend is voor het kind. In sommige gevallen kan het ook zijn dat de andere vaste pm-er de mentor wordt.

Op het ouder informatiebord vindt u de indeling van de mentoren-kinderen terug op een lijst.

3.4 Vierogenprincipe

Vanaf 1 juli 2013 is het vierogenprincipe verplicht in de kinderopvang. Het houdt in er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren. Het vierogenprincipe is bedoeld om de veiligheid in de kinderopvang te vergroten.

Preventie

Jaarlijks worden de risico's met betrekking tot misbruik van kinderen op onze vestiging in kaart gebracht aan de hand van een extra inventarisatieformulier behorende bij de risico-inventarisatie veiligheid. Eventueel extra te nemen maatregelen met betrekking tot dit onderwerp worden opgenomen in het plan van aanpak en evenals alle andere onderdelen van de risico-inventarisatie besproken met het team en de oudercommissie.

Daarnaast wordt jaarlijks de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld en het protocol ongewenste 'Omgangsvormen c.q. seksuele intimidatie veroorzaakt door werknemers' met het team besproken.

3.5 Calamiteiten

Bij calamiteiten kan het zijn dat er het gebouw moeten ontruimen. Wanneer er besloten wordt tot een ontruiming, dan weten de pedagogisch medewerkers wat zij moeten doen. De pedagogisch medewerkers oefenen, elke dag bij het naar buiten gaan, op een speelse manier de ontruiming. Bij het naar buiten gaan maken zij gebruik van het knopentouw, deze wordt ook gebruikt bij een ontruiming, zodat de kinderen hiermee bekend zijn.

Een paar maal per jaar oefenen we een grote ontruiming met alle groepen van Kiekeboe en Kiekebos.

3.6 Openingstijden

De openingstijden zijn op dit moment van 8:45 tot 11:45 uur.

Bij langdurige afwezigheid van de manager is er altijd een vervangende manager op wie de pedagogisch medewerkers een beroep kunnen doen.

3.7 Dienstroosters

Wij informeren ouders en kinderen over welke pedagogisch medewerkers er op welke dagen en in welke groep werken. U vindt een overzichtsbord met foto's bij de hoofdingang van de medewerkers per groep.

3.8 Vaste gezichten

Binnen de nieuwe kwaliteitsregels (IKK) is een regel opgenomen over het aantal vaste gezichten waarmee kinderen te maken krijgen tijdens de opvang.

Vanaf 1 januari 2018 moeten kinderen tot 1 jaar maximaal twee vaste gezichten toegewezen krijgen. Van die vaste gezichten, moet er in ieder geval altijd één vast gezicht aanwezig zijn voor het kind. Als een baby op een grote groep zit waar meer beroepskrachten op de groep staan, mag een kind drie vaste gezichten toegewezen krijgen. Kinderen vanaf 1 jaar krijgen drie, en in grotere groepen vier beroepskrachten toegewezen van wie er altijd één aanwezig moet zijn. Deze laatste regel gold al.

Dit betekend concreet voor Kiekebos:

Wij proberen een afwijking te voorkomen door bijvoorbeeld de pm-ers niet tegelijk op vakantie te laten gaan of vrij te geven. Indien iemand ziek is en een ander op vakantie kan het voorkomen dat wij de collega terug vragen om te vervangen door middel van een roosterwijziging. Deze regels gelden natuurlijk ook voor de andere groepen van Kiekeboe.

Indien er structurele wijzigingen in de personele bezetting plaatsvinden op de groep van uw kind, dan wordt u hierover geïnformeerd door de manager en de pm-ers via de WhatsApp of ouderportaal. Op elke groep staan vaste pedagogisch medewerkers. Er wordt alleen inval ingezet bij afwezigheid van de vaste medewerker of ter overbrugging van een periode waarin een vacature wordt opgevuld, maar dus niet structureel. Op onze peuterspeelzaal vinden wij het belangrijk om vaste medewerkers op de groepen te hebben, omdat dit voor zowel de kinderen als de ouders veiligheid biedt en vertrouwd is. Ook zijn wij van mening dat we met vaste medewerkers beter en gericht aan de pedagogische basisdoelen kunnen werken met de kinderen, dan met invalkrachten. Ook onze invalkrachten werken vast voor De Droomplaats, zodat meestal de invalkracht ook een bekende is op de locatie. De vaste invallers stromen vaak door naar vaste banen bij uitdiensttreding

of zwangerschap of langdurige ziekte. Afgestudeerde stagiairs komen hier ook voor in aanmerking. Zij kennen de werkwijze van De Droomplaats al en de kindjes.

3.9 Afwijken van de leidsterkindratio, de 3-uursregeling:

Zoals hierboven besproken in de stamgroep indeling en openingstijden zijn wij ruim geopend, namelijk tussen de 11 en 12 per dag. Nu werkt personeel gemiddeld 9 uur per dag. Hier kan een probleem ontstaan voor wat betreft de ratio. Hier is de 3 uursregeling voor. Bij het opstellen van de roosters zorgen wij dat wij aan deze normering voldoen. De GGD controleert hierop.

De drie-uursregeling, waarin kinderopvangorganisaties minder beroepskrachten mogen inzetten, moet vanaf 1 januari 2018 precies worden vastgelegd.

Op de vestiging hangt een overzicht op welke dagen op welke tijden wij afwijken van de norm, ons zogenaamde klokkenformulier, op het ouderinformatie bord.

Kiekebos is maximaal 5 uur per dag geopend, namelijk van 8:00-13:00 uur. Dit betekent dat er altijd een vast gezicht opent en sluit bij Kiekebos.

Voor Kiekebos geldt dat er altijd een pm-er aanwezig is wanneer de peuterspeelzaal open is. Omdat de peuterspeelzaal maar drie uur open is, zal hier nagenoeg altijd een vast gezicht bij staan. De kinderen die een halve dag opvang afnemen, zullen na sluiting van de peuterspeelzaal in het Kiekebos blijven en daar lunchen met de vaste leidster.

3.10 Toegangsbeveiliging

Het hek van Kiekebos zit op slot. Alle aanwezige pm'ers hebben een sleutel van dit hek. De reden van het slot is dat de kinderen niet zelf het hek kunnen openen en weg kunnen gaan en dat er geen vreemde mensen in onze tuin komen. Er zit een bel aan het hek, waardoor mensen kunnen aanbellen als zij hun kind komen ophalen of een afspraak hebben.

3.11 Extra dag(delen)

Indien ouders dit wensen dan kan er een verzoek tot het afnemen van een extra dag(deel) worden ingediend. Indien het gaat om incidenteel een dag extra dan kan dit aangevraagd worden bij de manager via de mail. Wij kijken altijd of onze bezetting het toelaat om een kind een extra dagdeel te laten komen. Als het gaat om structureel een extra dag dan kan dit worden aangevraagd via het hoofdkantoor.

3.11 Medische hulp

Er zijn altijd één of meerdere medewerkers aanwezig, die opgeleid zijn tot bedrijfshulpverlener (BHV). De BHV-er volgt elk jaar een herhalingsstraining. Op het fotobord bij de ingang vindt u terug wie onze BHV-ers zijn.

Daarnaast hebben pedagogisch medewerkers een speciaal kinder-EHBO diploma. De kinder-EHBO cursus wordt elke 2 jaar herhaald.

Indien consultatie door een arts voor een kind nodig is dan nemen we contact op met de ouders. Soms kan het noodzakelijk zijn om direct medische hulp in te roepen. In die gevallen gaan wij naar de dichtstbijzijnde EHBO-post of bellen we 112. Uiteraard bellen wij de ouders dan zo snel mogelijk.

3.12 Voertaal

In ons kindercentrum is de voertaal Nederlands. Het beheersen van de Nederlandse taal is de eerste stap naar een succesvolle (school)loopbaan. In onze kinderverblijven wordt door alle beroepskrachten en beroepskrachten in opleiding Nederlands gesproken en wordt een zo omvangrijk mogelijk en goed taalaanbod gerealiseerd.

4 Zorg en verzorging

4.1 Wennen

De eerste dagen op een peuterspeelzaal zijn altijd spannend. Zowel kinderen als ouders moeten wennen en vertrouwd raken aan een nieuwe situatie: de peuterspeelzaal, een dagritme, de pedagogisch medewerkers en de groepsgeenootjes. Dit is de basis voor het kind om zich emotioneel veilig te gaan voelen en zijn nieuwe omgeving verder te ontdekken. Daarom nemen we voor dit wenproces rustig de tijd.

We nodigen de ouders en het kind uit om kennis te maken tijdens een intakegesprek. Hierin bespreken we het dagritme en de individuele behoeften van het kind. Tijdens dit intakegesprek worden er afspraken gemaakt over het wennen en de wendagen. Als de beroepskracht-kind-ratio dit toelaat kan een kind komen wennen voor de officiële plaatsingsdatum (twee dagdelen voor dat het contract ingaat, indien nodig, de rest binnen het contract). De pedagogisch medewerkers van de groep zorgen ervoor dat er altijd extra tijd en aandacht is voor het nieuwe kind en voor de ouders. Vanaf de ingangsdatum van het contract zijn kinderen op de afgenomen dagen welkom.

4.2 Persoonlijke spullen

Elk kind heeft bij ons een eigen opbergplek (bijv. een mandje). Hierin bewaren we zijn persoonlijke spullen, zoals een setje schone kleren, knutselwerkjes of een eigen knuffeltje.

U kunt uw buggy meenemen naar onze locatie. Indien u deze achter wilt laten, kunt u deze in de berging achter het huis zetten. Wij zijn niet verantwoordelijk voor beschadiging en/of diefstal.

4.3 Dagritme

Wij houden globaal een dagritme aan, met dagelijks terugkerende activiteiten en rituelen. Dit biedt kinderen emotionele veiligheid: het ritme is voorspelbaar en daarmee ook vertrouwd. De kinderen weten wat er gaat gebeuren en kunnen hierop anticiperen. Het ritme van activiteiten is niet gebonden aan de klok. Dat wil zeggen dat de vaste activiteiten niet iedere dag op precies hetzelfde tijdstip en plaats hoeven plaats te vinden; de volgorde is wel altijd hetzelfde. Het gekozen moment is afhankelijk van de behoefte van het kind en van de groep. Zo kan een kind dat dorst heeft iets te drinken krijgen, en als de kinderen nog lekker met een activiteit bezig zijn stellen we de activiteit wat uit. Naast dat dit voor kinderen vertrouwde ritme biedt, bieden we ook altijd activiteiten aan, die met de kinderen samen bedacht worden. We handelen kindvolgend en hebben heel veel aandacht voor kansen grijpen. Hiermee bedoelen we dat we ingaan op spel wat er vanuit de kinderen ontstaat. Dit maakt van de dag een rustig geheel waarin voor kinderen ruimte en vertrouwen is om ontdekkend te spelen en dus te leren

4.4 Eten en drinken

De kinderen van de peuterspeelzaal eten rond half 10 fruit met elkaar en krijgen water en/ of thee aangeboden. We bieden verschillende soorten fruit aan en maken hier een leuke activiteit van met de kinderen door in de kring te zitten en liedjes te zingen.

4.5 Dagritme bso

n.v.t.

4.6 Traktaties

Wij vinden dat we als peuterspeelzaal een voorbeeldfunctie hebben en willen het snoepen zoveel mogelijk beperken, daarom laten we de snoeptraktatie achterwege. Traktaties worden in plaats van

ons tussendoortje gegeven. Op die manier valt een traktatie samen met een eetmoment en vormt de traktatie geen extra aanslag op de tanden. Wanneer uw kind wil trakteren, overleg dan met de pedagogisch medewerkers over een verantwoorde traktatie en een geschikte dag.

Wat is een verantwoorde traktatie?

De traktatie moet in verhouding zijn van ons tussendoortje en aangepast zijn naar de leeftijdsgroep. U kunt er iets leuks van maken door het op een leuke schaal te presenteren. Ingewikkelde traktaties zijn echt niet nodig. Het gebruik van prikkertjes zoveel mogelijk beperken omdat deze gevaar kunnen opleveren voor onze kinderen. Suggesties zijn; stukjes worst of kaas (gescheiden aanbieden), stukjes groenten, een handje popcorn, lange vinger, soepstengel, doosje rozijntjes of kinderkoekje. Suggesties kunt u vinden in ons traktatierek, deze kunt u vinden op de locaties.

Mocht het toch gebeuren dat er een ongezonde of een te grote traktatie wordt meegebracht dan kan het zijn dat deze traktatie (of een deel ervan) weer wordt teruggegeven aan u, want hier zijn immers van te voren afspraken over gemaakt.

4.7 Verschonen en zindelijk worden

We zorgen ervoor dat de kinderen die al zindelijk zijn op meerdere momenten naar het toilet gaan. De kinderen die nog niet zindelijk zijn maken we vertrouwd met het plassen op toilet of potje. Ze zien dat de andere kinderen gaan plassen en willen zelf ook gaan oefenen met plassen op het toilet of potje. Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo en dat geldt ook voor zindelijk worden. Een kind wordt zindelijk wanneer het daaraan toe is. Sommige kinderen geven dit zelf aan en anderen worden gestimuleerd door andere kinderen. Zindelijk worden gaat zo vaak spelenderwijs. Als de nog niet zindelijke kinderen iets op het potje of het toilet doen dan belonen we ze met woorden of een aai over de bol.

Belonen met stickers of plaatjes doen we bewust niet. Kinderen vinden het al moeilijk genoeg als het ze niet lukt op het potje/toilet of als ze in hun broek hebben geplast. En als ze dan ook géén sticker krijgen dan worden ze erg verdrietig.

Zindelijkheidstraining moet leuk zijn en kinderen mogen trots zijn als het lukt. Wij laten duidelijk in woorden en uitdrukking blijken dat we trots op ze zijn en als het fout gaat dan worden we nooit boos. We proberen het gewoon opnieuw.

De samenwerking met de ouders is erg belangrijk. We spreken af wanneer de ouders thuis en wij op het dagverblijf starten en de ouders nemen dan extra kleding mee.

Als blijkt dat het voor het kind toch nog te moeilijk is dan gebeurt het een heel enkel keertje dat we stoppen met de training en het dan na een paar maanden gewoon opnieuw proberen.

Persoonlijke hygiëne van het kind en de medewerker zijn van groot belang: hygiëne is een voorwaarde om het kind de kans te geven om zich ongestoord te ontwikkelen. Ook dat is de taak van de pedagogisch medewerker. Bijvoorbeeld door kinderen de gewoonte aan te leren om handen te wassen na het plassen en door zelf de hygiëneprotocollen rondom het verschonen te volgen.

4.8 Slapen

NVT

4.9 Veilig slapen

NVT

4.10 Zieke kinderen

Een ziek kind voelt zich thuis het prettigst; wij kunnen de zieke veelal niet de extra zorg en aandacht geven die het nodig heeft. Als een kind zich duidelijk niet lekker voelt of verhoging lijkt te hebben, nemen we contact op met de ouders om te overleggen.

Op een enkele uitzondering na, kan een kind met een besmettelijke ziekte gewoon komen. Om te bepalen bij welke ziekte en hoe lang een kind eventueel beter thuis kan blijven, houden wij ons aan de richtlijnen van de GGD. Wij vinden het belangrijk te weten óf en om welke besmettelijke ziekte het gaat vanwege onze meldingsplicht aan de GGD. Bovendien kunnen wij dan de andere ouders van het kinderverblijf op de hoogte stellen; vooral voor zwangere ouders is dit van belang. Als kinderen op ons kinderverblijf een besmettelijke ziekte hebben (of als er hoofdluis heerst op ons kinderverblijf), dan vermelden wij dat met een brief op de deur van de groep alsook met een berichtje via WhatsApp. Voor meer informatie kunnen ouders terecht bij de manager van ons kinderverblijf.

4.11 Medicijnen

Ouders kunnen aan ons vragen om hun kind bepaalde geneesmiddelen toe te dienen. Dit kunnen geneesmiddelen zijn die door de huisarts of specialist zijn voorgeschreven en dus 'op recept' en op naam van het kind zijn verkregen. Daarnaast geldt dit ook voor sommige (homeopathische) zelfzorgmiddelen, die niet 'op recept' verkregen zijn, bij apotheker en drogist. Wij kunnen alleen aan dit verzoek voldoen als het middel in de originele verpakking met originele (geen kopie) bijsluiter wordt aangeleverd óf als op het middel of op de verpakking staat aangegeven hoe het middel moet worden toegediend. Bovendien vragen we van ouders om een verklaring medicijntoediening in te vullen.

Paracetamol en overige koortsverlagende zelfzorgmiddelen vormen hierop een uitzondering. Koorts is een natuurlijke reactie van het lichaam ten aanzien van een virus/infectie. Door het gebruik van paracetamol wordt deze reactie onderdrukt. Bovendien kan door het gebruik van paracetamol een allergische reactie optreden (huiduitslag, galbulten). Wij verzoeken ouders met klem het te melden indien zij hun kind 's ochtend thuis paracetamol hebben gegeven. Dit in verband met de risico's die kunnen ontstaan als de koorts ineens omhoog schiet als de paracetamol is uitgewerkt.

Hoestdrankjes geven we niet aan kinderen tot 2 jaar in verband met een verhoogde kans op wiegendood.

5 Seksuele ontwikkeling

In de babytijd neemt de lichamelijke ontwikkeling een belangrijke plaats in. De baby groeit niet alleen, maar leert ook zijn eigen lichaam ervaren. Via de huid ervaart een baby zo dat het prettig is om over zijn rug gekriebeld te worden. Maar ook met zijn handen en mond ontdekt hij zijn eigen lichaam. Dreumesen worden zich zo geleidelijk aan meer bewust van hun eigen lichaam: tijdens het verschonen en bloot zijn ontdekken kinderen hun geslachtsdelen, net zoals ze andere lichaamsdelen als handen en voeten ontdekken. Het aanraken van hun geslachtsdelen kan een prettig gevoel geven, waardoor sommige kinderen het vaker zullen gaan doen. Wij vinden het dan ook belangrijk dat kinderen de ruimte krijgen voor hun seksuele ontwikkeling en willen dit begeleiden in een veilig klimaat. Wij keuren seksueel gedrag niet af, maar we begrenzen het waar nodig: we leren kinderen wanneer en waar het wel en niet kan. Als kinderen hun geslachtsdelen aanraken, geven wij aan dat dit iets is wat je doet als je even alleen bent of in je eigen bed tijdens het rusten.

Peuters en kleuters kunnen heel nieuwsgierig zijn naar hun lijfje en dat van anderen. Ze worden zich bewust van de lichamelijke verschillen tussen jongens en meisjes. Wij zien dan ook dat kinderen in die leeftijdsfase dit gaan benoemen: "Zij heeft geen piemeltje, ik wel en papa ook". Wij vinden het

goed dat kinderen dit doen en bevestigen ze hierin. We benoemen de geslachtsdelen, bijvoorbeeld tijdens het verschonen. Ook dit helpt mee in het ontdekken van het eigen lichaam.

“Doktertje” spelen en ‘vader & moedertje’ zijn favoriet in de peuterleeftijd. Deze spelletjes zijn een normaal onderdeel van de seksuele ontwikkeling. We verbieden het niet maar kunnen er wel regels aan stellen en begrenzen. Bijvoorbeeld dat we voorzichtig met elkaar moeten zijn, en dat je ‘nee’ mag zeggen als je iets niet prettig vindt. De pedagogisch medewerker heeft hierin een observerende taak zodat zij weet wat er bij de kinderen speelt.

Voor de benaming van de geslachtsdelen worden de gangbare benamingen gebruikt en/of wordt aangesloten bij het woord dat het kind thuis heeft meegekregen. Doktertje spelen mag maar alleen met kleren aan, dit wordt begrensd indien nodig.

6 Activiteitsaanbod

Wij bieden kinderopvang die bijdraagt aan de ontplooiing en ontwikkeling van kinderen in een speciaal voor kinderen aangepaste omgeving waarbij een huiselijke, vertrouwde, veilige sfeer de leidraad is. De individuele ontwikkeling van uw kind staat centraal: in eigen tempo en op eigen niveau stimuleren we de persoonlijke en sociale ontwikkeling en is er aandacht voor de waarden en normen van onze samenleving binnen het activiteitsaanbod.

6.1 Voorschoolse Educatie (VE)

Op onze kinderdagverblijven wordt gewerkt met een educatief programma dat ervoor kan zorgen dat er een aanbod op maat is. Dit betekent dat een kind extra ondersteund, gestimuleerd of uitgedaagd wordt. Wij maken gebruik van het programma Uk&Puk. Ons uitgangspunt daarbij is: spelen is leren!

Uk&Puk bestaat uit allerlei activiteiten rondom verschillende thema’s. De thema’s zijn zo gekozen dat ze dicht bij de belevingswereld van de kinderen staan. Puk (een pop) speelt vaak een belangrijke rol bij activiteiten. Puk is een vertrouwd figuur voor de kinderen, een speelkameraadje en zij kunnen zich identificeren met Puk. Zij durven aan hem hun fantasieën, ideeën, gedachten en gevoelens te vertellen.

De stimulering is voor een baby natuurlijk anders als voor een peuter. Voor baby’s zullen wij ervaring op laten doen (we laten de baby aan een kledingstuk voelen), de dreumes breidt de ervaring uit en oefent (speelt met kleding, kijkt naar eigen kleding, benoemd de kledingstukken en probeert (met hulp) aan en uit te kleden), de peuter weet zich uit- en aan te kleden en breidt de vaardigheid ook nog uit (praat met anderen over zijn/haar kleding). De zelfstandigheid wordt hierdoor gestimuleerd. De thema’s worden uitgevoerd door middel van activiteiten te creëren, door een themahoek in te richten, voorbereiding en planning voor elke specifieke activiteit. Maar ook in de dagelijkse routines (buitenspelen, de verzorging, aan tafel, enz.) wordt het thema voortgezet.

Wij werken volgens vaste thema’s. De ontwikkelingsgebieden zijn:

Spraak en taal	Samen praten is heel belangrijk. Leidster praten met de kinderen en lezen voor. Wij gebruiken daar woordenlijsten vanuit het programma voor. Ieder thema heeft een woordenlijst. De verstandelijke ontwikkeling groeit.
Rekenen	U denkt wellicht rekenen? Het gaat hier om ruimtelijk begrip. Hoog-laag, veraf-dichtbij, kleuren sorteren is ook rekenen! Zo ook: passen mijn schoenen? Waar rolt de bal heen, kan ik die nog pakken?
Motoriek	Dit heeft alles te maken met voelen, kijken, luisteren, proeven, ruiken en bewegen: van rennen tot met een potlood goed kunnen vasthouden.
Sociaal-Emotioneel	Hoe kinderen met zichzelf en anderen omgaan, wordt de sociale ontwikkeling genoemd. Wij stimuleren het kind bijvoorbeeld om een ander kind te helpen, keuzes te maken of iets te laten zien of te vertellen.

Samen spelen leidt tot samenwerken. Het gevoelsleven ontwikkelt zich, het besef van goed en kwaad wordt steeds sterker. Ze leren geleidelijk aan meer betrokken te zijn op anderen.

De vaste thema's zijn:

Knuffels	week	2	tot en met	6
Hatsjoe	week	7	tot en met	11
Ik en mijn familie	week	12	tot en met	16
Eet smakelijk	week	17	tot en met	21
Oef wat warm	week	22	tot en met	26
Welkom Puk/ik ben bijna 4	week	27	tot en met	31
Dit ben ik	week	32	tot en met	36
Reuzen en kabouters	week	37	tot en met	41
Regen	week	42	tot en met	46
Wat heb jij aan vandaag	week	47	tot en met	52

In de 5e week wordt het nieuwe thema voorbereid en het oude geëvalueerd in het werkoverleg van de groep:

Met een breed aanbod van activiteiten binnen de thema's dagen we kinderen uit om allerlei vaardigheden te ontwikkelen in de grote groep, maar ook in een kleine groep of zelf individueel.. Spelenderwijs, op vrijwillige basis en altijd met groot plezier komen sociale vaardigheden, cognitieve en motorische vaardigheden, fantasie en creativiteit aan bod. Het spelmateriaal is uitdagend, fantasierijk en past bij het ontwikkelingsniveau. We maken gebruik van de speciaal ingerichte serre en peuteropvang groep. We wisselen het speelgoed en de materialen binnen het thema, zodat het uitdagend blijft voor de kinderen.

6.2 Opbrengst Gericht werken.

Kinderen zijn kleine onderzoekers. Ieder kind wil graag leren(=spelen) en ontdekken. Kinderen ontdekken dingen door te spelen. Ze bepalen hun eigen spel. Daarmee oefenen ze alle bovenstaande ontwikkelingsgebieden.

Het is onze taak om de kinderen de gelegenheid te geven om te spelen en ze zondig bij te sturen.

De kwaliteit van Voorschoolse Educatie wordt versterkt door meer opbrengstgericht te werken. Het gaat om een doelgerichte methodische manier van werken. Niet de activiteit staat centraal maar de ontwikkeling van het kind.

Voor de pedagogisch medewerker is opbrengstgericht werken een werkwijze om te bepalen wat zij de kinderen moet bijbrengen of in ieder geval aanbieden en op welke behoeften van de groep en het individuele kind de begeleiding wordt afgestemd.

Het gaat om observeren, zien waar het kind staat in zijn ontwikkeling, om vervolgens te bepalen welke spelactiviteiten een kind nodig heeft. Als volgende stap wordt er geëvalueerd om te bepalen of de pedagogisch medewerker de juiste spelactiviteiten heeft aangeboden om het kind verder te helpen ontwikkelen. Dit kan op het individuele niveau of het groepsniveau. Vervolgens worden de activiteiten aangepast, of wordt het doel aangepast.

Iedere 5 weken bespreken de pedagogisch medewerkers met de locatiemanager en vve coach de voortgang in de ontwikkeling van de kinderen.

We werken bij Kiekebos aan de hand van een overzicht (de zogenaamde spin) waarop alle activiteiten en thema's staan waar wij gedurende het jaar bij stil staan en activiteiten rond omheen organiseren. Daarnaast is er natuurlijk aandacht voor een aantal speciale momenten in het jaar: Moederdag, Vaderdag, Pasen, Kerstmis etc. etc.

Iedere 15 weken (na 3 thema's maken we een groepsplan voor de komende 3 thema's. Dan bepalen we waar de groepsbehoefte qua ontwikkeling naar uit gaat en passen bijvoorbeeld het lokaal en spel materiaal aan aan de groep (bijvoorbeeld veel kleintjes of veel meisjes etc. etc.).

Als uw kindje twee jaar is, nodigen wij u uit voor een oudergesprek over pedagogisch partnerschap. Er is veel onderzoek gedaan naar de samenwerking en doorgaande ontwikkelingslijn als kindercentra en ouders goed op de hoogte zijn van het ontwikkelingsaanbod en daar elkaar in aanvullen.

Dit zou u op kunnen vatten als een schoolse manier van spelen, maar dat is echt niet de bedoeling. Het gaat vooral om kansen te creëren en te grijpen. Hiermee bedoelen we dat we subtiel de kinderen uitdagen en stimuleren om een activiteit te doen en als er al spontaan spel is, dit te volgen, begeleiden en uit te diepen. Het eerste gebeurt in het gestructureerde spel of bijvoorbeeld tijdens het eten, tijdens het ongestructureerde (vrije) spel worden kansen gegrepen.

6.3 Doorlopende ontwikkelingslijn

Een ander onderdeel van het opbrengstgericht werken is de doorgaande ontwikkelingslijn. Het programma Uk&Puk dat wij gebruiken sluit aan op leerlijnen (SLO – Stichting Leerlijnen Onderwijs) van de kleuterklassen van de basisschool. Zo ontstaat een doorgaande lijn.

Wij hebben met de meeste basisscholen waar onze kinderen naar doorstromen afstemming over deze doorgaande ontwikkelingslijnen. Wij doen jaarlijks onderzoek naar welke scholen onze 4 jarigen doorstromen en zijn het er meer dan 5, dan stemmen wij af met de school op algemene lijn.

Wij volgen de ontwikkeling van uw kind en gebruiken daarbij de digitale observatiemethode 'Zo doe, praat, beweeg en reken ik' als ondersteuning voor. Als uw kindje bij ons is geplaatst, wordt op een aantal vaste momenten een digitaal vragenlijst ingevuld. Deze vragen meten of uw kind zich naar algemene normen voldoende ontwikkelt. Als een pedagogisch medewerker twijfelt, kan er vaker een vragenlijst ingevuld worden.

Het is wenselijk dat de ontwikkeling van uw kind niet stagneert maar doorloopt.

Als de plaatsing beëindigd wordt, krijgt u een uitdraai van de ontwikkeling en als uw kindje 4 jaar is krijgt u een overdrachtsformulier (een stedelijk, door de Gemeente, vastgelegd overdrachtsformulier) mee dat u kunt afgeven op de basisschool of deze wordt opgestuurd naar de basisschool met uw toestemming. Wanneer er nog bespreekpunten zijn, nemen wij contact op met de basisschool en doen een zogenaamde warme overdracht (de kinderopvang maakt een afspraak met de school).

Is er behoefte aan een overdracht naar de buitenschoolse opvang of naar een collega kindercentrum bij tussentijdse beëindiging kan dit ook op uw verzoek, dan nemen wij contact op met onze collega-instelling.

6.4 Verschillen tussen jongens en meisjes

We spelen in op de verschillende interesses en behoeften die jongens en meisjes kunnen hebben. Die verschillen hebben deels te maken met de ontwikkeling van de hersenen. De linker hersenhelft ontwikkelt zich langzamer dan de rechter. En door de invloed van het mannelijke hormoon testosteron, verloopt dat proces bij jongens langzamer. Daarom hebben zij meer behoefte aan grof motorische bewegingen, waarbij ze letterlijk de ruimte nodig hebben. Ze kunnen al snel hun interesse verliezen bij activiteiten die een beroep doen op hun fijne motoriek. De ontwikkeling van de fijne motoriek verloopt bij meisjes sneller; daarom zal hun spanningsboog bij dergelijke activiteiten groter zijn dan bij jongens. Om dezelfde reden uiten jongens zich veelal fysieker en stoeien daarom graag met elkaar.

Deze bovenstaande vaststelling geldt niet voor alle kinderen mocht het anders zijn dan zullen wij hier oog voor hebben en zorgdragen voor genderneutraal spel.

We kijken naar het individuele kind en sluiten aan op zijn/haar behoefte ongeacht of het een jongen of een meisje is. Ieder kind krijgt de ruimte die het nodig heeft.

6.5 Plezier in doen en ontdekken

Een kind ervaart alles voor de eerste keer. We stemmen het aanbod van activiteiten en speelgoed af op de zintuiglijke en motorische ontwikkeling. Door te voelen, ruiken en horen en dit te ervaren, leert het zichzelf spelenderwijs kennen en later de wereld om zich heen. In de groep kan het kind ervaringen opdoen in een veilige omgeving, in een tempo dat bij hem past.

6.6 Vallen en opstaan

Wij geven kinderen de ruimte situaties te oefenen en ervarend te leren. Dit gebeurt soms letterlijk met vallen en opstaan. Kinderen leren zo risico's in te schatten.

De pedagogisch medewerker zorgt hierbij voor een veilige omgeving door toezicht te houden, en tegelijkertijd de kinderen zelf dingen te laten ondernemen. Zij daagt de kinderen uit om creatief bezig te zijn en dingen uit te proberen. Geeft complimenten indien een kind hierin stappen zet. Ze speelt soms mee met de kinderen en gaat dan mee in hun fantasie.

Zie hierover ook het stukje risicovol spel buiten spelen.

6.7 Meer van hetzelfde

Kinderen willen soms gedurende langere tijd achter elkaar met dezelfde activiteit bezig zijn. Bijvoorbeeld de hele week in de bouwhoek, of de hele week worden voorgelezen uit hetzelfde boek. Zo vergroten ze hun concentratie en verdiepen ze hun spel. Op deze manier hebben alle ervaringen de tijd om in de hersenen te worden opgeslagen. Daarom geven we kinderen die langere tijd met dezelfde activiteit bezig willen zijn daarvoor alle gelegenheid en tijd. Indien mogelijk ruimen we het spel niet tussentijds op, zodat er steeds verder gespeeld kan worden.

6.8 Het doen telt

Voor alle kinderen geldt, dat het eindresultaat van hun activiteit niet belangrijk is, maar de weg ernaar toe. Die weg bestaat uit proberen en ervaringen opdoen, gerelateerd aan de ontwikkeling van een kind. Bij het jonge kind zou dit kunnen bestaan uit het dopen van de vingers in de verfpot of het scheuren van papier; bij een ouder kind het leren verven met kwast of knippen met een schaar. Deze succeservaringen vergroten het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid.

6.9 Vrij spelen

Iedere dag kunnen de kinderen vrij spelen. Teken, bouwen, fantasiespel, met poppen en auto's enzovoorts. Ze ontwikkelen hiermee persoonlijke en sociale competenties. Kinderen kiezen zelf waarmee, hoe lang en met wie ze vrij spelen. Het speelgoed kan door een kind op verschillende

manieren gebruikt worden. Om er alleen mee te spelen en te ontdekken wat je er allemaal mee kunt doen, of om er samen mee te spelen.

Niet alleen speelgoed daagt uit tot spel, maar ook vooral alledaagse gebruiksvoorwerpen en kosteloos materiaal prikkelen de fantasie. Zo wordt in het fantasiespel een eenvoudig keukenrolletje een verrekijker en de keukenhoek een winkel of restaurant.

6.10 Muziek

Muziek speelt een belangrijke rol in het dagelijkse leven op onze kinderopvang. Zingen wordt gebruikt om dagelijkse bezigheden zoals eten, drinken, naar bed gaan te begeleiden. Een slaapliedje helpt een kind om rustig in te slapen. Een opruimlied helpt om het opruimen aan te kondigen en te begeleiden, een liedje aan tafel laat de kinderen samen iets ondernemen, naar elkaar luisteren en plezier te hebben.

Het laten horen en samen maken van muziek en zingen is een heel prettige manier om in een groep samen te zijn. Veel ontwikkelingsgebieden worden aangesproken door muziek. Het stimuleert niet alleen de taalontwikkeling door het leren van nieuwe woorden, maar kinderen ervaren ook ritmes en tempo; oefenen in luisteren en concentratievermogen. Bewegespelletjes op muziek geven ook veel plezier. Bij de baby's gaat het vooral om het ervaren van verschillende zintuigen. Het horen van liedjes en geluiden en het zien en voelen van de instrumenten. Bij peuters ligt het accent meer op het interactieve en op het groepsproces: zelf zingen, muziek maken (trommelen) en bewegen met elkaar.

6.11 Bewegen – Lekker Fit

Rotterdam Lekker Fit! is een programma van de gemeente Rotterdam om Rotterdamse kinderen fitter te maken. Fitte kinderen zitten lekkerder in hun vel, doen beter mee en blijven ook in de toekomst vaak gezonder.

Samen met de ouders zorgen wij voor een gezonde leefstijl bij het kind. Een kind dat van kleins af aan gezonde gewoontes aanleert, heeft daar nu én later veel profijt van. Wij bieden gezond voedsel aan, veel beweging (hartslag verhogende korte activiteiten) en een moestuin.

Rollen, kruipen, klauteren, dansen, springen: bewegen is gezond en kinderen vinden bewegen fijn. Tijdens beweegactiviteiten kunnen kinderen allerlei vaardigheden oefenen: motorische vaardigheden, zoals springen, balanceren en oog handcoördinatie, maar ook sociale vaardigheden, bijvoorbeeld door samen met een bal te spelen. Wij stimuleren dit door allerlei uitdagende en fantasievolle spel- bewegingsactiviteiten aan te bieden. Dat doen we binnen en buiten.

Ieder thema komt er een speciale dansjuf op de locatie om binnen het thema met de verschillende groepen te dansen. Dit sluit aan en draagt bij aan de motorische en sociale ontwikkeling van de kinderen. De kinderen op bij de peuterspeelzaal gaan iedere week een keer dansen met de dansjuf bij Stadzicht. De ouderen die hier wonen kijken en dansen met de kinderen mee, waardoor er veel interactie ontstaat tussen peuter en oudere.

6.12 Uitstapjes

Door uitstapjes te maken, vergroten we de wereld van kinderen en laten we ze nieuwe situaties ervaren en prikkelen we hun ontwikkeling. We gaan bijvoorbeeld boodschappen doen, naar de markt, naar de bibliotheek, het park of de kinderboerderij. Of we halen een frisse neus tijdens een wandeling in de buurt. Onderweg valt er altijd heel veel te zien! De Droomplaats heeft een abonnement op speelpark Plaswijckpark. Wij gaan met de kinderen lopend of met de Stint* op pad.

De stint is een elektrisch voertuig en valt onder een bijzondere bromfiets met de volgende regels: een rijbewijs of minimaal een bromfietscertificaat nodig; je hoeft geen helm te dragen; je moet zoveel

mogelijk rechts rijden; de maximumsnelheid is 25 kilometer per uur; verlichting is 's nachts en bij slecht zicht verplicht. Dit mag met losse lampjes; het voertuig moet altijd rode en witte/gele reflectoren hebben; als er een (brom)fietspad is, moet je daarop rijden.

Onze pm-ers hebben een (brommer)rijbewijs, zijn gewend aan het verkeer (enige jaren ervaring) en zijn getraind door de leverancier. Er kunnen 10 kinderen in de Stint vervoerd worden. Er zijn heupgordels voor ieder kind. De pm-er controleert of ieder kind op de juiste manier de gordel om heeft. Wij, medewerker en kinderen, dragen een veiligheidsvestje. Tijdens de uitstapjes wordt de meest veilige route genomen, bij voorkeur over fietspaden. In de werkinstructie Uitstapjes en Stint zijn de regels rondom controles voor- en na gebruik van de Stint vastgelegd.

6.13 Buitenspelen

Alle groepen beschikken over een gezamenlijke buitenruimte. Buitenspelen doen we zoveel mogelijk, iedere dag. Buiten ervaren kinderen de seizoenen, de veranderingen van het weer en de frisse lucht. En buiten is er meer ruimte dan binnen. Hier kunnen kinderen zich uitleven in grote bewegingen waarbij ze hun grove motoriek gebruiken: klimmen en klauteren, rennen en fietsen. Alleen of met een groep. We doen buiten ook wat we binnen doen: lezen aan een tafel, een liedje zingen en eten. De buitenruimte van ons kinderverblijf leent zich hier bijzonder goed voor. Dus ook bij minder mooi weer gaan we met de kinderen naar buiten als ze dit willen.

Wij stimuleren dit door een uitdagende speelplaats te creëren waarin kinderen zich vrij voelen en zich op hun eigen niveau kunnen ontwikkelen. Binnen het spelen geven wij de kinderen voldoende ruimte voor de fantasie, de creativiteit en het ontdekken.

De tuin in Kiekebos is zo ingericht dat er voor de kinderen de natuur een belevenis wordt. Het kan gebeuren dat u uw kind op komt halen terwijl uw kind heerlijk in de tuin aan een waterplek met takjes in de modder zit te wroeten. Of dat u tussen de struiken twee kinderen ziet die al tien wormen hebben opgegraven. Kinderen plukken blaadjes en leggen die op een rijtje op de zandbakrand. Wij zien onze buitenruimte als een tweede groepsruimte. Dus alle activiteiten die binnen ondernomen worden kunnen ook buiten plaatsvinden (spelen en eten).

Men komt steeds meer tot het inzicht dat buiten spelen heel belangrijk is. Niet alleen voor de lichamelijke, maar ook voor sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen.

De ervaring van de ruimte, het weer, de natuur, het licht, het geluid, de grond en ondergrond is anders.

Buiten draagt bij aan alle ontwikkelingsgebieden, omdat:

...het heel gezond is. Het draagt bij aan de lichamelijke ontwikkeling. Kinderen die meer buiten spelen ontwikkelen meer behendigheid en spieren. Ze hebben minder kans op astmatische aandoeningen en tekort aan vitamine D.

...het positieve effecten heeft op de verstandelijke ontwikkeling: spelen zorgt er voor dat kinderen problemen leren oplossen, logisch leren denken, de taken en betekenis van de natuur leren inschatten. Dat heeft weer een gunstige invloed op het ontwikkelingsproces.

...het bijdraagt aan de sociale ontwikkeling van het kind en aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid (emotionele ontwikkeling). De zelfredzaamheid wordt groter. Ook de sociale communicatie verbetert. Het kan een goede afleiding of uitlaatklep zijn voor opgekropte energie.

Wij proberen onze ruimtes (binnen en buiten) zo in te richten dat kinderen uitgedaagd worden. Een term die tegenwoordig veel gebruikt wordt is risicovol (buiten)spel.

Uit onderzoek blijkt dat risico's nemen essentieel is voor kinderen. Een van de redenen waarom het van belang is om kinderen om te leren gaan met risico's is dat het nemen van risico's onderdeel van het leven is. Kinderen die nooit om hebben leren gaan met risico's kunnen extreem angstig worden voor nieuwe dingen die op hun pad komen. Of juist het tegenovergestelde: kinderen vervallen in roekeloos gedrag, omdat ze niet geleerd hebben wat de consequenties daarvan kunnen zijn. Ook zijn er verbanden tussen het leergedrag van kinderen, de wil om iets te leren, en het gevoel van welbevinden van het kind, wanneer kinderen betrokken zijn bij risicovol spel.

En ja, dat levert soms vieze kleding, schrammen, splinters op en blauwe plekken. Maar is dat nou zo erg? Als het nemen van risico's leidt tot veerkrachtigere kinderen, die niet bij de kleinste tegenslag bij de pakken neer gaan zitten en bereid zijn uitdagingen aan te gaan, dan is het dat volgens ons dubbel en dwars waard! Daarmee leveren wij een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van een kind. Iets waarvan hij zijn levenslang profijt van zal hebben. En dat is waar het uiteindelijk om gaat!

Maar: Plezier staat voorop!

6.14 Natuur & milieu

Kinderen krijgen hun normen en waarden overgedragen door hun directe verzorgers. Een pedagogisch medewerker vervult een voorbeeldfunctie, ook ten aanzien van het milieu.

Omdat we te maken hebben met jonge kinderen zullen we de 'zorg voor het milieu' moeten zoeken in kleine zaken. Het is belangrijk dat het spelenderwijs en begrijpelijk wordt overgedragen. Daarom zal vooral de kennismaking met de natuur voorop staan, zodat kinderen deze leren waarderen. De pedagogisch medewerkers zullen de kinderen hiertoe bewust bij de natuur betrekken. De aandacht voor het milieu zal vanuit dit standpunt op een speelse manier en vanuit een voorbeeldfunctie worden meegenomen.

Voorbeelden om kinderen bij de natuur te betrekken: Aandacht voor de seizoenen, bijvoorbeeld door de aankleding van het lokaal, door creatieve activiteiten. Buiten spelen in alle jaargetijden. Werken met plantjes en zaadjes. Het maken van een moestuin. Aandacht voor diverse diersoorten, door voorlezen en bezoek kinderboerderij. Bewust omgaan met dieren als slakken en lieveheersbeestjes.

Voorbeelden om kinderen bij het milieu te betrekken: Mee laten helpen bij het opruimen van papier/glas op het kinderverblijf in de daarvoor bestemde bakken. Geen afval op straat (laten) gooien.

Zuinig leren omgaan met water bij het handen wassen. Kosteloos materiaal gebruiken. (Tekening)papier optimaal gebruiken.

Wij hebben met het vele buiten spelen ook als doel om interesse te wekken bij kinderen voor de natuur en het milieu en we leren de kinderen op een respectvolle manier om te gaan met de natuur. We wijzen ze de beestjes en de natuurlijke materialen aan en benoemen wat het is. Daarnaast besteden we op ons kinderverblijf aandacht aan het scheiden van afval en gebruiken we energiezuinige apparatuur.

6.15 Creativiteit

We geven ruim baan aan de creativiteit van kinderen door bij elke activiteit de inbreng van kinderen een grote rol te laten spelen. We stimuleren hun creatieve proces door activiteiten aan te bieden die niet van tevoren zijn ingevuld of waar niet aan de hand van een voorbeeld wordt toegewerkt naar een bepaald eindresultaat. Spelenderwijs en in gesprek met kinderen komt er iets tot stand. Kinderen mogen kennis maken met veel materialen bij het knutselen en gaan aan de slag volgens hun eigen fantasie. Het gaat niet om het eindresultaat maar om het proces: het ervaren van hoe

materiaal reageert en hoe kleuren mengen. En om het leren van vaardigheden als knippen en tekenen.

We maken gebruik van de eigen creatieve oplossingen die kinderen hebben, zowel in het spel als tijdens een knutselactiviteit. We geven kinderen de ruimte allerhande materiaal op hun eigen wijze te gebruiken. Zo wordt het materiaal optimaal onderzocht. Wij voegen hoogstens een element toe aan de activiteit, maar schrijven niets voor en laten kinderen bepalen wat ze met het materiaal doen.

6.16 Gebruik televisie en computer

Kinderen komen al heel jong in aanraking met televisie en computer. Ook voor de allerjongsten zijn er speciale tv-programma's, computerspelletjes en websites.

Er wordt op ons kinderverblijf geen televisie gekeken.

7 Sfeer op de groep

Sfeer is belangrijk op de groep. Een goede sfeer draagt bij aan het gevoel van emotionele veiligheid. Dat is een belangrijke voorwaarde voor kinderen om zich te kunnen ontwikkelen. In dit hoofdstuk worden de aspecten beschreven die van invloed zijn op de sfeer.

7.1 Indeling en aankleding van de ruimte

De uitstraling van de leefruimte is van invloed op de sfeer. We creëren een veilige en geborgen leefruimte door deze op een bepaalde manier in te delen en aan te kleden, afgestemd op de leeftijdsgroep die in de groepsruimte verblijft. Ieder kind behoort tot een stamgroep die bestaat uit een vaste leefruimte als basis. Dat zorgt ervoor dat de ruimte vertrouwd wordt voor het kind en draagt bij aan de emotionele veiligheid.

De verschillende groepsruimten zijn in lichte kleuren geschilderd en ingericht met kindvriendelijk meubilair en met de knutselwerkjes, tekeningen en foto's van de kinderen. We bieden speelgoed en materialen zoveel mogelijk op kind hoogte aan, zodat een kind zich gestimuleerd voelt om zelf te kunnen kiezen (initiatief te nemen) waarmee het wil spelen.

In ons kinderverblijf hebben we verschillende hoeken ingericht met spelmateriaal. Bovendien is er in elke groep een hoek met kussens en zachte materialen, waar een kind zich even kan terugtrekken. Zo creëren we een rustige en veilige sfeer. De indeling van de ruimte is zodanig dat kinderen er samen kunnen spelen, maar ook alleen.

Elk van onze pedagogisch medewerkers is verantwoordelijk voor de verzorging, uitstraling en aankleding van de groepsruimte; we doen dat zoveel mogelijk samen met de kinderen. Bijvoorbeeld door op sommige momenten van de dag samen de spulletjes weer op de eigen plek te zetten. Hiermee stimuleren wij de zelfstandigheid, participatie, het groepsgevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen. En de ruimtes blijven rustig en overzichtelijk. Dat voorkomt overprikkeling bij de kinderen. Een overprikkeld kind, komt niet echt tot spelen omdat er steeds iets nieuws is wat zijn aandacht vraagt. We zorgen er zo voor dat kinderen geconcentreerd kunnen spelen. Dat is belangrijk omdat spelen de manier is waarop kinderen leren.

Door het uitdagende spelmateriaal en het gevoel van herkenning en veiligheid van de vaste groepsruimte stellen we kinderen in staat zich op allerlei gebieden te ontwikkelen.

7.2 Bijzondere momenten

Aan bepaalde gebeurtenissen in het leven van het kind besteden we bijzondere aandacht. We vieren verjaardagen en nemen afscheid van een kind dat overgaat naar een volgende groep. We besteden

ook aandacht aan feesten en feestdagen vanuit de culturele achtergrond van de kinderen op onze groep.

Een bijzonder moment kan ook een verdrietige gebeurtenis zijn, zoals het overlijden van een opa of oma. We besteden hier aandacht aan, afgestemd op de behoefte van het betreffende kind en de andere kinderen in de groep.

Elk feestje kent zijn eigen, vaste rituelen die ervoor zorgen dat de kinderen weten wat er komen gaat. Zo ervaren ze een gevoel van zekerheid en veiligheid. Bij een verjaardagsfeestje horen bijvoorbeeld een muts en slingers en we zingen samen met de kinderen voor de jarige.

We vinden het ook belangrijk om bijzondere aandacht te besteden aan het afscheidsfeestje; het kind kan een periode afsluiten en aan een nieuw 'avontuur' beginnen. Hij neemt afscheid van de oude groep, van de groepsgenootjes en de pedagogisch medewerkers en van gebruiken en gewoonten. Ook voor de 'achterblijvers' is afscheid nemen belangrijk. Zij missen immers een groepsgenootje. Door steeds dezelfde rituelen terug te laten komen, worden kinderen gesteund en begeleid in het zetten van de volgende stap.

De betrokkenheid van de kinderen onderling speelt bij de bijzondere momenten een belangrijke rol. Samenwerken, rekening houden met elkaar en respect hebben voor anderen zijn allemaal aspecten van betrokkenheid die aan bod komen. Vanuit die betrokkenheid besteden we bijvoorbeeld ook speciale aandacht aan een kind dat een broertje of zusje heeft gekregen, of een kind dat er niet bij kan zijn omdat hij ziek is.

Sensitiviteit is een belangrijke attitude van pedagogisch medewerkers. Wij stellen ons sensitief op en maken vanuit betrokkenheid de kinderen sociaal attent op elkaar. We hebben aandacht voor het individuele kind en voor de groep. Wij herkennen en benoemen emoties en zorgen voor een ontspannen en vrolijke sfeer.

Wij hechten grote waarde aan de afstemming met ouders bij bijzondere momenten voor het kind. Per gebeurtenis kunnen hierover afspraken worden gemaakt. Bijvoorbeeld over wanneer iets wordt gevierd en of een ouder hierbij aanwezig wil zijn.

Bij ons op het kinderverblijf vieren we diverse feesten:

Verjaardagen van kinderen

Wanneer een kind jarig is worden de ouders en het kind bij binnenkomst 's morgens al gefeliciteerd. Tijdens het fruit eten of het yoghurt drinken, wordt er stilgestaan bij het feestelijke moment. Er wordt gezongen voor de jarige en het kind krijgt een eigen feestmuts op als het dat wil. Het kind mag bij de peutergroepen zitten op een stoel die op tafel wordt gezet. Ook is er gelegenheid tot trakteren.

Ouderavond/middag

Er vindt minimaal een ouderavond plaats per jaar. De ouderavond op de locatie richt zich op de gang van zaken op WTC en vaak een pedagogisch onderwerp gekozen in overleg met de ouderadviescommissie. Er wordt naar gestreefd op een dergelijke avond de ouders te informeren over de gang van zaken, mee te laten denken en te laten zien en/of ervaren hoe een dag op WTC eruit ziet voor hun kinderen.

Jaarlijks worden een aantal thema's afgesloten met een activiteit waarbij de ouders en verzorgers (soms opa en oma) worden uitgenodigd.

Paaslunch

Pasen wordt gevierd met de kinderen met een gezamenlijke Paaslunch in de hal. Er worden dan lekkere broodjes, beleg, eieren en andere lekkernijen in huis gehaald. Ons kinderverblijf staat dan in het teken van onder andere paaseieren, paashazen, lente en kuikentjes.

Sinterklaas

Sinterklaas wordt begin december op de locatie gevierd. De Droomplaats zorgt voor een cadeautje voor elk kind. De cadeautjes worden rondgebracht door sinterklaas en zijn pieten. Op elke groep is er aandacht voor elk kind en is er een klein gedichtje of verhaaltje dat verteld wordt, passend bij het kind. Ouders worden hierbij soms uitgenodigd.

Kerst

Elke groep is in kerstsfeer aangekleed. We zingen liedjes en vertellen verhalen die gericht zijn op kerst. Ook bij de leeftijdsgerichte activiteiten wordt hieraan aandacht besteed. Vlak voor de kerst is er een gezamenlijke kerstlunch voor de kinderen, die er op die dag zijn. Er worden lekkere broodjes en lekkernijen gehaald en de kinderen eten gezamenlijk in de centrale hal. De nadruk van de festiviteiten ligt bij ons kinderverblijf op de gezelligheid en niet op het religieuze aspect, maar we gaan het niet uit de weg. Zo wordt er een kerstverhaal voorgelezen met kerst.

7.3 Belonen en corrigeren

We belonen een kind als het gewenst gedrag vertoont door het geven van complimenten en buigen ongewenst gedrag om naar gewenst gedrag. Zo leren kinderen grenzen kennen. Wij houden er rekening mee dat dit een leerproces is voor een kind. We observeren het gedrag en proberen te achterhalen wat er in het kind omgaat en waar het gedrag vandaan komt.

We buigen ongewenst gedrag om naar gewenst gedrag. Dat doen we bijvoorbeeld door het kind af te leiden (vooral bij jongere kinderen), of kort uit te leggen waarom het gedrag ongewenst is. We bieden het kind een alternatief aan of leiden hem weg uit de situatie. We vinden het belangrijk daarbij altijd kort en duidelijk uit te leggen wat zijn gedrag ongewenst maakt, en dat niet het kind zelf ongewenst is. Daarbij gebruiken we de ik-benoeming, zodat voor het kind duidelijk is wat er verwacht wordt.

Bij gewenst gedrag belonen we het kind, bijvoorbeeld in de vorm van een complimentje. Onze stem, mimiek, en het maken van oogcontact zijn erg belangrijk bij belonen en corrigeren. We zorgen er ook voor dat we direct belonen en ombuigen, omdat een kind anders niet goed begrijpt waarvoor het aangesproken of geprezen wordt. En we gaan hier consequent mee om. Als iets de ene keer wel mag en de andere keer niet, is het voor een kind onduidelijk waar grenzen liggen. Het leren kennen van de grenzen is nodig voor het scheppen van duidelijkheid. Dit zorgt voor emotionele veiligheid. Wij overleggen onderling hoe er met belonen en corrigeren wordt omgegaan, zodat wij op alle groepen consistent kunnen zijn in de aanpak. In specifieke situaties overleggen we met ouders over een aanpak.

Als kinderen in een conflictsituatie komen, grijpen we, naar gelang de ontwikkeling vordert, niet direct in. We stellen de kinderen in staat de situatie zelf op te lossen. Dit is belangrijk in de ontwikkeling naar zelfstandigheid. We houden de situatie goed in de gaten en bieden begeleiding als dat nodig is.

7.4 Kinderparticipatie

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf keuzes kunnen maken. Kinderparticipatie is daarom essentieel voor onze manier van werken. We volgen daartoe zoveel mogelijk de behoeftes en initiatieven van het kind. Dit betekent o.a. dat kinderen mee mogen praten over wat we op een dag gaan doen. We ondersteunen hem in het kenbaar maken van zijn wensen en scheppen hiermee een

sfeer waarin hij zich veilig voelt. We ontvangen initiatieven van het kind en spelen hierop in en helpen het kind keuzes te maken als hij dit moeilijk vindt. We stemmen onze manier van handelen af op het ontwikkelingsniveau van het kind en hanteren bewust de interactieprincipes. Een voorbeeld is het keuzebord in de groep.

Op ons kinderverblijf werken we kindgericht. Dat wil zeggen dat we de inhoud en het ritme van de dag (deels) laten afhangen van de behoeften en initiatieven van de kinderen. Uiteraard is er een vast dagritme en zijn er globale richtlijnen voor de tijden waarop de vaste dagelijkse dingen zoals eten plaatsvinden. We laten ons echter niet regeren door de klok, maar stemmen af op de initiatieven van de kinderen. Zij mogen daar waar mogelijk mee beslissen. Zo kan het zijn dat kinderen liever buiten willen spelen dan meedoen aan een activiteit die wordt aangeboden. Dat kan dan, kinderen zijn nooit verplicht om mee te doen. Of het kan zijn dat we wat later gaan eten, omdat kinderen nog volop aan het knutselen zijn. Kinderen worden gestimuleerd om zelf te kiezen en geprikkeld om dingen zelf te doen / ontdekken. We geven ze vertrouwen dat ze het zelf kunnen en doen het indien wenselijk eerst een keer samen. We stimuleren ook dat kinderen elkaar helpen.

Kinderen mogen ook vaak de pm-ers helpen met allerlei taken, zoals de tafel afruimen, de vloer vegen, spullen uit de keuken gaan halen of mee naar kantoor. Kinderen vinden dit over het algemeen prachtig en doen erg hun best. Zo creëren we ook 1 op 1 momentjes, zodat een kind regelmatig even individuele aandacht van de pedagogisch medewerkster krijgt.

7.5 Regels en afspraken

Binnen elke groep gelden er regels en afspraken die de sociale ontwikkeling ondersteunen en daarnaast zorgen voor een emotioneel veilige omgeving. Waar mogelijk stellen we de regels en afspraken samen met de kinderen op. Er zijn regels en afspraken over hoe er met elkaar wordt omgegaan en hoe we gezamenlijk zorg dragen voor de groepsruimte. We stimuleren de kinderen in hun sociale competenties en geven ze de gelegenheid zich waarden en normen eigen te maken door rekening te (leren) houden met elkaar en (leren) omgaan met elkaar.

Het doel is een warme, liefdevolle en geborgen omgeving te bieden waarin het kind zich emotioneel veilig voelt.

Op ons kinderverblijf brengen we normen en waarden over door zelf het goede voorbeeld te geven en door kinderen hierin te begeleiden indien er zich specifieke situaties voordoen. We leggen dan uit aan het kind hoe het anders/netter kan. Voorbeelden hiervan zijn: Tafelmanieren: op elkaar wachten met eten. Naar elkaar luisteren, elkaar uit laten praten. Respect voor de spullen: we gooien niet met spullen en ruimen ze netjes op. Beleefdheidsvormen: "Mag ik wat drinken alsjeblieft", in plaats van "Geef mij drinken".

We benoemen wat we zien en wat we doen en leggen het hoe en waarom uit aan de kinderen. Positief gedrag van kinderen wordt benoemd in de groep.

8 Oudercontacten

8.1 Het doel

Het doel van de oudercontacten is om een vertrouwensband en een goede samenwerking op te bouwen en ervoor te zorgen dat de twee opvoedomgevingen, thuis en het kinderverblijf, goed op elkaar zijn afgestemd. Dat vereist zoveel mogelijk afstemming tussen de pedagogisch medewerker en de ouders. We leren de kinderen goed kennen en wisselen ervaringen en aanpak uit. Bijvoorbeeld de rituelen van thuis bij het slapen gaan of een eetschema. Deze afstemming komt ten goede aan een gezonde ontwikkeling en het welbevinden van het kind.

8.2 Brengen en halen

Tijdens de breng- en haalmomenten wisselen wij samen met de ouders informatie uit. Wij horen graag van hen wat van belang is om een kind beter te begrijpen om hem zo goed mogelijk te begeleiden. Bijvoorbeeld hoe het weekeind of de vakantie is verlopen en of er bijzonderheden zijn.

Op onze beurt informeren wij ouders als zij hun kind ophalen over hoe de dag op het kinderverblijf globaal is verlopen (over het slapen en eten, de activiteiten, hoe het kind dit heeft beleefd en eventuele bijzonderheden).

Als ouders hun kind niet zelf komen halen, dienen ze dit van te voren te laten weten. Uit veiligheidsoverwegingen geven wij kinderen niet zonder toestemming van de ouders mee aan een derde. Om diezelfde reden kunnen kinderen alleen opgehaald worden door iemand boven de 12 jaar.

8.3 Gesprekken

Intakegesprek

Voordat het kind gaat starten, nodigen we nieuwe ouders uit voor een intakegesprek. Dat is de pm-er die de mentor van uw kindje wordt. Tijdens dit gesprek wordt informatie uitgewisseld en afspraken gemaakt over onder meer het wenproces. Tevens wordt het kindgegevensformulier ingevuld en kunnen ouders aangeven voor welke zaken zij toestemming verlenen, zoals bijvoorbeeld het maken van foto's.

Op de eerste wendag gaat het kindje een paar uurtjes wennen op de groep en vindt er een intakegesprek plaats met de ouders, op de groep door de mentor. Hierbij wordt met name aandacht besteed aan uw kind: wie is het kind, welke bijzonderheden zijn er om rekening mee te houden, hoe stemmen we het beste af op de thuissituatie en we geven een toelichting hoe een dag op de groep eruit ziet en hoe we werken. Op de tweede wendag gaat het kind al wat langer wennen op de groep en vindt er indien gewenst op kantoor een intakegesprek plaats met de ouders, door de manager of het 2e aanspreekpunt. Hierbij wordt vooral toelichting gegeven op beleidsmatige en De Droomplaats-brede zaken.

Intakegesprek en wenafspraken bij doorstroming van een kind van de ene groep naar de andere binnen het kinderverblijf

De mentor neemt contact op met de ouders om een intakegesprek op de nieuwe groep te plannen. In dezelfde periode gaat het kind af en toe spelen op de nieuwe groep en als dat goed gaat, eet hij een paar keer mee en/of slaapt er al een keertje. Zo bouwen wij het wennen op tot aan de overgangsdatum. Ook bij dit wenproces houden we rekening met de persoonlijke behoefte en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Indien er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen worden gesignaleerd zijn er een aantal stappen die wij nemen:

1. wij brengen het probleem goed in kaart met elkaar (pm-ers, coach en manager);
2. bespreken het probleem met u;
3. zoeken samen met u naar verdere mogelijkheden en oplossingen (intern en extern);
4. bevelen eventueel passende instanties voor verdere ondersteuning van u en uw kind aan en indien gewenst helpen wij u verder op weg naar hulpverlening.

Oudergesprek

Wij nodigen de ouders uit voor een oudergesprek als het kindje doorgaat naar een volgende groep. Wij bespreken op dat moment onze bevinden voor wat betreft de ontwikkeling van het kind op gebied van sociaal emotionele ontwikkeling, taal, rekenen en motoriek aan de hand van de digitale observatielijsten. Mocht er achterstand in ontwikkeling zijn, worden ouders eerder en vaker uitgenodigd. Er kunnen ook andere momenten aanleidingen zijn voor een oudergesprek, zowel op initiatief van de ouders als van een van onze pedagogisch medewerkers. Ouders kunnen ten alle tijden een gesprek aanvragen met de mentor en/of de manager over hun kind.

8.4 Schriftelijke informatie

Digitaal communicatieplatform: de **Droomplaatsapp** (in ontwikkeling, wordt in 2019 uitgerold)

Onze pedagogisch medewerkers schrijven op het digitale platform over de belevenissen van de individuele kinderen en de hele groep. Ouders krijgen toegang tot deze berichten via een app op hun telefoon of tablet.

Ook het dagritme van de kleinere kinderen (slapen, flesvoeding, luiers) en ontwikkelstappen (denk bijvoorbeeld aan een eerste woordje) worden in dit systeem aangegeven. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers foto's van bijzondere momenten plaatsen, vragen stellen aan ouders of andere mededelingen doen.

Ouders kunnen de berichten en foto's direct zien als de pedagogisch medewerker deze heeft geplaatst. Ouders kunnen berichten doorgeven.

Nieuwsbrief

Bij ieder nieuw VE thema ontvangen ouders de VE nieuwsbrief met wat er aan activiteiten worden gedaan op de locatie en tips hoe daar thuis op aan te sluiten. De nieuwsbrief ontvangen de ouders via hun e-mail en wordt opgehangen op het informatiebord in de gang.

8.5 Oudercontact momenten

Per jaar organiseren we met het hele team van ons kinderverblijf één ouderavond. Ouderavonden kunnen wisselende thema's hebben, bijvoorbeeld over hoe een dag op het kinderverblijf verloopt (met foto's en filmmateriaal), of we nodigen een externe partij uit die een lezing houdt over een aan opvoeding en verzorging gerelateerd onderwerp.

Eens per jaar vinden de 10 minuten- gesprekken plaats waarbij de ontwikkeling van het kind besproken wordt met de ouders.

Bij de VE thema's worden regelmatig ouders betrokken en soms uitgenodigd om het thema af te sluiten of bij de opstart van het thema.

U krijgt hiermee een inkijk in de uitvoering van ons pedagogisch werkplan. Beelden geven voor veel mensen toch een beter inzicht dan dit geschreven plan.

8.6 Ouderadviescommissie

De ouderadviescommissie van ons kinderverblijf en buitenschoolse opvang behartigt de belangen van kinderen en ouders van onze vestiging, bevordert de communicatie tussen de ouders en de medewerkers en adviseert over :

- de uitvoering van het kwaliteitsbeleid, in het bijzonder het pedagogisch beleid (de kwaliteit van het personeel, de groeps grootte en de inzet van personeel in opleiding)
- het algemeen beleid op het gebied van voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid

- openingstijden
- het beleid rondom voorschoolse educatie
- vaststelling en wijziging van de interne klachtenregeling
- wijzigingen van de prijs van kinderopvang

De ouderadviescommissie komt gemiddeld 4x per jaar bij elkaar. De manager en directeur zijn beschikbaar voor vragen en/of opmerkingen vanuit de ouderadviescommissie.

De bevoegdheden, samenstelling, benoeming en verkiezing verlopen volgens het Reglement Ouderadviescommissies (op te vragen bij de locatiemanager).

Wij zijn altijd op zoek naar betrokken ouders! Het is moeilijk om een ouderadviescommissie te vormen of te behouden. Wij zullen regelmatig oproepen doen of u persoonlijk aanspreken. Indien dit niet lukt dan zullen wij bovenstaande onderwerpen altijd voorleggen op een algemene ouderavond of u per mail op de hoogte stellen van het voorgenomen beleid waarop wij u dan uitnodigen om daar gesprek of een advies over uit te brengen.

8.7 Exit enquête

Als de kindplaats is beëindigd bespreken we met ouders een exit enquête met vragen over hun ervaringen met ons kinderverblijf. Deze evaluatie kan input zijn voor verbeteracties.

9 Borging van de kwaliteit

9.1 Personeel en opleiding

Onze werksoort is volop in beweging. Er komt steeds meer (wetenschappelijk) onderzoek en inzicht in de ontwikkeling van het jonge kind. Dat maakt dat wij constant te maken hebben met voortschrijdend inzicht in het werken met kinderen. Wij vertalen dit naar de werkvloer. Een open en lerende houding van ons personeel maakt het constante proces van evalueren, zelfreflectie, bijstellen en verbeteren van ons handelen naar nieuwe inzichten mogelijk.

Alle pm-ers in ons team zijn gekwalificeerd. De kwalificatie-eisen om als pm-er te mogen werken zijn vastgelegd in de CAO Kinderopvang. Mocht een nieuwe medewerker nog niet voldoen aan de VE certificering, wordt zij ingedeeld naast een collega die wel gecertificeerd is en start binnen een jaar met de opleiding. De pm-ers die op de babygroepen werken allemaal voor 2023 een speciale verdiepingsmodule voor het werken met baby's. Zo ook de pm-ers die werken in de buitenschoolse opvang.

Wij proberen aantrekkelijke banen te creëren voor de medewerkers. Dit betekent dat wij soms combibanen maken. Zo kan een bso medewerker ook op de peutergroepen (halve dag) werken of invaller zijn voor de medewerkers die uitgeroosterd zijn vanwege compensatie of taken buiten de groep.

Regelmatig worden wij op de groep ondersteund door stagiaires. Zij volgen de opleiding PW3, PW4, een pedagogische hbo of Helpende Welzijn. De stagiaires bieden ondersteuning bij de verzorging van kinderen, bij de uitvoering van activiteiten, maar hebben niet de eindverantwoordelijkheid. Ook zijn er werknemers die een werk-/leertraject volgen, deze werknemers krijgen gedurende de opleiding steeds meer verantwoordelijkheden. In het BPV-beleidsplan is vastgelegd wanneer een werknemer

die een werk-/leertraject volgt bepaalde taken mag uitvoeren. Het BPV-beleidsplan is in te zien op de vestiging.

Werknemers die een werk-/leertraject volgen en stagiaires worden ingezet conform de eisen zoals deze zijn beschreven in de CAO Kinderopvang.

9.2 Ondersteuning op de groep door andere volwassenen

Op de groep worden de pedagogisch medewerkers ondersteunt door stagiaires. Dit zijn medewerkers opleiding en afhankelijk van hoe ver zij in de opleiding gevorderd zijn, voeren zij de taken uit van een pm-er. Eerst geheel begeleidt en geleidelijk steeds zelfstandiger, totdat zij uiteindelijk kan afstuderen als een gelijkwaardig collega. De vorderingen van de diverse stagiaires zijn op de locatie in te zien in het praktijkboek.

Wij maken gebruik van vrijwilligers en andere personen voor aanvullende taken. De ondersteuning op de groep is **niet** specifiek op de verzorging van de kinderen gericht.

Het betreft iemand die voor ons komt koken, een tuinman en een klusjesman voor onderhoud. Zij moeten net als iedereen die in de kinderopvang werkt een zogenaamde Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) overleggen en ingeschreven staan in het register voordat ze hun activiteiten bij ons starten.

Vrijwilligers krijgen een vaste begeleider aangewezen (pm-er of locatiemanager) die regelmatig overlegt over de te verrichten taken en de manier waarop dit gebeurt.

Klusjes- en tuinmannen krijgen opdrachten vanuit directie en/of management en worden dan ook niet begeleidt.

9.3 Werkinstructies/protocollen

Het algemeen pedagogisch beleid is onderdeel van het kwaliteitshandboek van De Droomplaats. Naast het algemeen pedagogisch beleid zijn hier ook allerlei werkinstructies en protocollen in opgenomen, bedoeld om de veiligheid en gezondheid van de kinderen en de kwaliteit van de leefomgeving in het kinderverblijf zo goed mogelijk te borgen.

Zo volgen we de richtlijnen van het Voedingscentrum bij het samenstellen van de maaltijden en de tussendoortjes die wij aanbieden. En bij het bereiden hiervan, volgen wij de hygiënecode voor kleine instellingen. Daarnaast zijn er ook werk instructies in opgenomen, bijvoorbeeld over veilig slapen van kinderen en (veiligheid)eisen bij het ondernemen van een uitstapje.

Deze werkinstructies en protocollen worden continu geëvalueerd en bijgesteld. Niet alleen door aanpassingen van richtlijnen door bijvoorbeeld de GGD of het Voedingscentrum, maar ook door reacties van de pedagogisch medewerkers, managers en ouders.

9.4 Niet tevreden? Vertel 't ons.

Goede samenwerking tussen ouders en medewerkers is in het belang van het welzijn van de kinderen. Daar zetten wij ons van harte voor in. Het kan voorkomen dat u van mening verschilt met een medewerker of ergens ontevreden over bent. Wij vragen u dit bespreken met de betreffende medewerker of met de manager. Ook kunt u de directeur vragen te bemiddelen. Zij is bereikbaar via het hoofdkantoor van De Droomplaats.

U kunt ook ontevreden zijn over dienstverlening van het kantoor. Dan kunt u contact opnemen met de directeur. De contactgegevens van het kantoor staan vermeld op de website.

Klachtencommissie

Meestal komen we er samen wel uit. Is dat niet het geval, of wenst u de klacht direct bij een onafhankelijke klachtencommissie in te dienen, dan kunt u schriftelijk een klacht indienen bij de Stichting Klachtencommissie Kinderopvang.

Geschillencommissie

Ook kunnen zowel ouders als De Droomplaats een klacht laten beoordelen door de Geschillencommissie Kinderopvang.:

Als men er onderling niet uitkomt, kan een geschil worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Bij het Klachtenloket Kinderopvang dat is verbonden aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen wordt eerst geprobeerd om de klacht op te lossen door het geven van informatie, advies, bemiddeling of mediation. Ouders kunnen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen zes weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht;
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft .

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de

Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende repercussies kan hebben. De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan. Oudercommissies kunnen een geschil over de toepassing van het adviesrecht direct voorleggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. De Geschillencommissie toetst in deze gevallen alleen of de kinderopvangorganisatie in redelijkheid heeft gehandeld. De Geschillencommissie moet volgens de wet binnen 6 maanden uitspraak doen. In de meeste gevallen zal de Commissie sneller een uitspraak doen. Indien nodig zal de Commissie een versnelde procedure volgen. De uitspraken van de Geschillencommissie zijn bindend voor zowel de ouders en oudercommissies als de aangesloten kinderopvangorganisatie. De Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen publiceert geanonimiseerde uitspraken op haar website. Meer informatie kunt u vinden op www.klachtenloket-kinderopvang.nl.

U hebt het recht direct contact op te nemen met de externe klachtencommissie. Wij hopen natuurlijk dat u ons eerst de kans geeft om met u in gesprek te gaan over uw klachten.

Voor meer informatie over de klachtenprocedure en het volledige klachtenreglement kunt u opvragen op het kantoor.

9.5 Observatie welbevinden en ontwikkeling van het kind

Kinderen zijn kleine onderzoekers. Ieder kind wil graag leren(=spelen) en ontdekken. Kinderen ontdekken dingen door te spelen. Ze bepalen hun eigen spel.

Het is onze taak om de kinderen de gelegenheid te geven om te spelen en ze zonedig bij te sturen.

De kwaliteit van voorschoolse educatie wordt versterkt door meer opbrengstgericht te werken. Het gaat om een doelgerichte methodische manier van werken. Niet de activiteit staat centraal maar de ontwikkeling van het kind.

Voor de pedagogisch medewerker is opbrengstgericht werken een werkwijze om te bepalen wat zij de kinderen moet bijbrengen of in ieder geval aanbieden en op welke behoeften van de groep en het individuele kind de begeleiding wordt afgestemd.

Het gaat om observeren, zien waar het kind staat in zijn ontwikkeling, om vervolgens te bepalen welke spelactiviteiten een kind nodig heeft. Als volgende stap wordt er geëvalueerd om te bepalen of de pedagogisch medewerker de juiste spelactiviteiten heeft aangeboden om het kind verder te helpen ontwikkelen. Dit kan op het individuele niveau of het groepsniveau. Vervolgens worden de activiteiten aangepast, of wordt het doel aangepast.

Dit zou u op kunnen vatten als een schoolse manier van spelen, maar dat is echt niet de bedoeling. Het gaat vooral om kansen te creëren en te grijpen. Hiermee bedoelen we dat we subtiel de kinderen uitdagen en stimuleren om een activiteit te doen en als er al spontaan spel is, dit te volgen, begeleiden en uit te diepen. Het eerste gebeurt in het gestructureerde spel of bijvoorbeeld tijdens het eten, tijdens het ongestructureerde (vrije) spel worden kansen gegrepen.

Als de ontwikkeling van een kind anders verloopt

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van een kind volgens verwachting. Soms krijgen we ook te maken met gedragsproblemen, ontwikkelingsstoornissen, lichamelijke of verstandelijke beperkingen.

Wij hebben samen met de ouders een signalerende rol, maar kunnen niet diagnosticeren. Zodra onze pedagogisch medewerkers zich zorgen maken, wordt dit met de ouders besproken. Wij horen het ook graag van de ouders als die zich zorgen maken. Samen zullen we dan bekijken hoe de zorgen kunnen worden weggenomen en hoe het kind extra kan worden ondersteund en gestimuleerd in zijn ontwikkeling.

Ons uitgangspunt is altijd het welbevinden van het kind. We kunnen niet altijd de zorg en aandacht bieden die een kind nodig heeft. Soms komen we tot de conclusie dat een kind niet op zijn plek is bij ons. Wij stellen onszelf daarom altijd de vraag: "Is de plek bij ons op de opvang de beste plek voor het kind?" Vanuit dat oogpunt bekijken we ook of we kinderen met een beperking of ontwikkelingsproblemen goede opvang kunnen bieden. Wat de mogelijkheden zijn hangt echter altijd af van de specifieke situatie.

Mishandeling of vermoedens hiervan

Soms ondervindt een (jonge) ouder of kind problemen tijdens het opgroeien. Dan zijn er verschillende organisaties die de ouders en kind daarbij helpen. Het kan gebeuren dat meerdere instanties tegelijkertijd hulp bieden. Dan is het belangrijk dat de hulpverleners van elkaar weten. De hulp kan in samenwerking met elkaar beter verlopen. Wij zijn aangesloten bij het SiSa. SiSa is een afkorting van Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak. Met dit systeem wordt bijgehouden of meerdere instanties hulp bieden aan dezelfde ouder en kind. Het systeem wordt alleen gebruikt door professionals. Voor meer informatie www.sisa.rotterdam.nl.

Wij maken een stappenplan bij vermoedens van kindermishandeling, huiselijk geweld een plan maken. Dit plan bevat alle stappen die genomen worden vanaf dat wij signaleren tot aan het moment dat wij eventueel melden bij Veilig Thuis (vroeger het AMK) Een belangrijk uitgangspunt is dat wij dit altijd eerst met ouders bespreken. Onder kindermishandeling verstaan wij alle vormen van geestelijk, lichamelijk en seksueel geweld tegen kinderen, of het nalaten van zorg en aandacht.

De locatiemanager is de aandachtsfunctionaris.

9.6 Analyse van de pedagogische kwaliteit

Wij analyseren jaarlijks de pedagogische kwaliteit van onze vestiging. Hiervoor gebruiken we de observatielijst kwaliteit van de leefomgeving. Naar aanleiding van de resultaten hiervan stellen we verbeterpunten vast die we opnemen in ons jaarplan. De resultaten van de analyse van de pedagogische kwaliteit wordt besproken met de oudercommissie.

9.7 Veiligheid en gezondheid

Op onze vestiging zijn alle veiligheid- en gezondheidsfactoren in kaart gebracht. Deze, en eventuele nieuwe factoren, worden jaarlijks beoordeeld met behulp van een digitale risicomonitor.

Deze zogenaamde risico-inventarisatie beschrijft de veiligheidsrisico's die de opvang van de kinderen met zich meebrengt: verbranding, vergiftiging, verdrinking, valongevallen, verstikking, verwondingen, beknelling, botsen, stoten, steken en snijden. Bij de risico-inventarisatie gezondheid wordt gekeken naar ziektekiemen, binnenmilieu, buitenmilieu en medisch handelen. De ouderadviescommissie brengt advies uit op het gevoerde beleid ten aanzien van de risico-inventarisaties en de plannen van aanpak.

De risico-inventarisatie gaat uit van normen én van het (soms onvoorspelbare) gedrag van kinderen. Een aantal keer per jaar wordt de locatie bezocht door een speciaal aangestelde medewerker die Veiligheid en Gezondheid onder de aandacht brengt van de medewerkers.

Jaarlijks stelt de GGD vast of deze inventarisatie en de hieraan gekoppelde evaluatie op de juiste wijze en volledig is uitgevoerd. De risico-inventarisatie en een afschrift van het inspectierapport van de GGD liggen op onze vestiging ter inzage. Het inspectierapport is ook te vinden via de vestiging pagina.

9.8 Deskundigheidsbevordering

Al onze pm-ers worden op verschillende manieren ondersteund. Die ondersteuning is afgestemd op de individuele behoefte van elke pm-er. Coaching op de interactievaardigheden middels o.a. vib neemt daarbij een belangrijke plek in, omdat de interactievaardigheden de basis vormen van ons pedagogisch handelen. Structureel krijgen pm-ers interactiebegeleiding in contact met kinderen. Daarnaast worden er verschillende pedagogische verdiepingscursussen aangeboden voor pm-ers en managers, afgestemd op de behoefte van de vestiging.

10. Afsluitend.

Als de ouders vragen hebben, dan kan dit via de mentor van het kind, maar natuurlijk ook aan de locatiemanager, kantoor en directie.

Wij wensen iedereen een fijne, leerzame tijd bij De Droomplaats.

Met vriendelijke groet,

Het team, manager en directeur van De Droomplaats Kiekebos